

ŽIVA ZAJEDNICA

1F2384 E

Travanj / April 1983

Broj 4 (40)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA / PREIS 1,- DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

SRETAN USKRS!

FROHE OSTERN!

*Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo,
tvoje uskrsnuće slavimo,
tvoj slavni dolazak iščekujemo.*

„Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, blagoslovi Boga, razlomi te im davaše. Uto im se otvorise oči, te ga prepoznaše....“

Uskrsli Krist – naš Suputnik

Sveti Luka donosi u svom evanđelju zgodu o dvojici učenika koji su „prvog dana u sedmici” putovali u selo zvano Emaus, a na putu im se pridružio uskrsli Krist. Za Luku je to važna zgora o trajnoj prisutnosti uskrslog Krista među svojim vjernicima raspršenim po cijelom svijetu.

Prisutan u čitanju Pisma i lomljenju kruha

Dvojica učenika razgovarala su na putu o Isusu koji je za njih bio i ostao „prorok silan na djelu i na riječi pred Bogom i svim narodom”. Kao pobožni Židovi nisu razumjeli poraznu smrt Božjeg čovjeka, jer se tada smatralo da Bog štiti svoje miljenike i ne dopušta da završe kao zločinci. Uskrsli Isus rastumačio im je na putu da je Mesija morao vršiti svoje poslanje onako kako je prikazano u Svetom pismu, vršeći i tražeći volju Božju, a ne tek ispunjavajući želje ljudi, makar oni bili i vjerski poglavari njegova naroda. Takovo razumijevanje i naviještanje plana Božjeg o ljudima dove lo ga je u sukob s vjerskim poglavarima. Oni su ga preko rimske vlasti dali ubiti, ali to nije katastrofa nego znak potpune vjernosti Bogu; prividni poraz koji Bog preokreće u izvor života za sve ljude.

Putnici su prepoznali zagonetnog tumača Pisma tek kod lomljenja kruha, nakon što su ga pozvali da kod njih prenoći i s njima večera. Morali su prije toga puno puta vidjeti Isusovu domaćinsku gestu dijeljenja kruha sudionicima objeda. Isus je to činio s posebnom

pažnjom i naklonošću prema sustolnicima da su učenici iz Emausa odmah prepoznali: on je, živ, uskrsnuo je. Odjurili su natrag u Jeruzalem te ispričali Apostolima kako im se ukazao uskrsli Isus, otvorio im pamet da razumiju Pisma i dao se prepoznati u lomljenju kruha. Luka je ovom zgodom htio kazati da mi vjernici uvijek dolazimo u dodir s uskrslim Kristom kad se u bogoslužju navješta riječ Božja sadržana u Svetom pismu i kad obavljamo zajedno sa svojim svećenicima obred „lomljenja kruha”. U Djelima apostolskim Luka naziva „lomljenjem kruha” kršćanski sveti sastanak na kojem se posvećuje i blaguje kruh kao tijelo Isusovo, kao spomen njegove posljednje večere. Uskrsli je Krist prisutan svuda gdje se njegovi vjernici pod vodstvom svojih zaredenih predstojnika sabiru na slušanje Riječi Božje i lomljenje kruha.

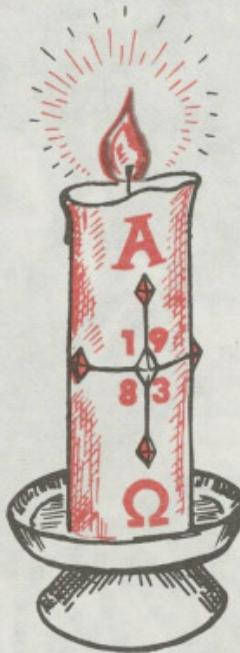
Prvi dan u sedmici

Sva četiri evanđelja spominju da se uskrsli Isus ukazao ženama i Apostoli ma prvog dana u sedmici. Prvi su kršćani odmah počeli slaviti prvi dan sedmice kao sveti dan molitve i počinka. U Starom zavjetu bio je propis da se slavi subota kao dan Gospodnj, ali je Isus svojim djelima i riječima osmislio i ispunio Stari zavjet. Zato su prvi kršćani, nadahnuti Duhom Svetim, počeli slaviti nedjelju kao dan Gospodnj. Bio je to izraz njihove vjere da je Otac nebeski u nedjelju pokazao učenicima svoga Sina živoga. Često nailazimo na svjedoče Jehove i subotare koji se nama kršćanima rugaju da smo pokvarili riječ Božju prešavši na slavljenje nedjelje kao dana Gospodnjeg. Naš odgovor treba glasiti: činimo to zato što je Isus u nedjelju uskrsnuo; na taj se dan sastajemo te u Misi slavimo njegovo umiranje i ustajanje na novi život za nas.

Uskrsli Krist ušao je u novi, proslavljeni način života. Iz svog uskrslog i proslavljenog stanja on prati zajednicu svojih vjernika i svakoga čovjeka. Gdje god se mi nalazili, u domovini ili u tuđini, on je naš Suputnik koji nas na našem zemaljskom proputovanju kri-

jepi svojom riječju i svojim posvećenim kruhom. Što se češće sabiremo na bogoslužje prvog dana u sedmici, to smo više živa Crkva među Hrvatima, koja je sastavni dio sveopće crkvene i ljudske zajednice.

Ovaj Uskrs slavimo u vremenu kad sve veći broj ljudi ostaje bez posla a očevi obitelji pitaju se, kako će u ovakvim prilikama postaviti na noge svoju djecu. Uskrsli Isus putuje s nama u nesigurnoj sadašnjosti prema budućnosti koja je ipak u njegovim rukama. On, koji je ohrabrio učenike iz Emausa pomogavši da ga prepoznaјu kao Prisutnoga, neka ohrabruje sve nas u današnjim prilikama. On je Suputnik kojem je stalo do svakog čovjeka i koji iz svog proslavljenog, uskrsnog stanja može osmišljavati radosti i tjeskobe svih nas. Dr Mato Zovković

„Sjajno slavno uskrsnulog Krista raspršilo tmine pameti i srca. Krist jučer i danas, početak i srošetak, Alfa i Omega. Njegova su vremena i vjekovi. Njemu slava i vlast po sve vjekove vječnosti.”

(Vazmeno bdjenje)

U ovom broju

- Kardinal Kuharic u Vierzehnheiligen str. 3-5
- Ivan Meštrović – umjetnik i kršćanin str. 6-8
- Je li se Gospa ukazala u Međugorju? str. 8
- Neka se čuje i naše zvono str. 8-9
- Iz naših misija str. 10-13
- Socijalni savjetnik str. 14-15
- Zvali su ga „kačkavalj Jonče“ str. 16
- Solidarnost zajednice str. 17-18
- Pabirci str. 18
- Poruka kardinala Kuharica str. 20

Proljetni sastanak
u Vierzehnheiligenu

Reportaža

Kardinal Kuharić na Biblijskom seminaru hrvatskih pastoralaca u zap. Evropi

Otkako je, sedamdesetih godina, nadušobrižnik p. Bernardo Dukić „otkrio“ dijecezansku kuću za sastanke u Vierzehnheiligenu, odonda se u njoj ne prestaju okupljati hrvatski misionari i pastoralni suradnici dva puta godišnje na svoje velike susrete.

Sastali su se oni tako i od 28. veljače do 4. ožujka 1983. godine. Došla braća i sestre sa sjevera i s juga, stigli sa sve četiri strane vjetra i evropskog svijeta, stigli na svoj Proljetni sastanak u „Diözesanhaus“. Oko 180 svećenika, redovnica, pastoralnih suradnika i suradnika došlo je u ovaj kraj „Četernaestorice svetaca“ na molitvu, na učenje Sv. pisma, na razgovore, na traženje novih puteva u pastoralu. Prostrana, uredna i čista kuća nudi sve uvjete za molitveno-radne sastanke. Kapela je prekrasna, hrana izvrerna, glavna dvorana potpisana na sveučilišne „aulae magnae“, a mogućnosti za rekreaciju, posebno za šetnje u Božoj prirodi, brojne.

I ovoga su puta svi ti uvjeti i pogodnosti dobro iskorišteni: lijepo se i dugo molilo, studiozno se učilo i razmišljalo, ozbiljno se i odgovorno diskutiralo (očito da od zapadnog svijeta možemo i moramo mnogo toga naučiti!) i, što je vrlo važno, u ovom za naše prilike specifičnom trodnevnu proživljavalio se istinsko kršćansko bratstvo i sestrinstvo, živjelo se zajedništvo.

Ovogodišnji susret bio je u znaku Biblijskog seminara. Sami su sudionici tražili i željeli da im se govori o Bibliji, da ih se poučava Sv. pismu. To su uspješno, znanstveno i pedagoški učinila dvojica profesora iz domovine – p. dr. Ljudevit Rupčić i vlč. dr. Mato Zovkić. Oni su govorili vrlo svježe i novo o „Današnjem pristupu Bibliji“, o „Blaženstvima u Evanđelju“, o „Lukinu pristupu muci Isusovoj“, o „Euharistiji u sv. Pavla“, o „Čudesima u Bibliji“ i o „Ženidbenoj nerazrješivosti u Sv. pismu“. Teme su jako važne, sržne i od velikog značenja za vjerovanje i za djelovanje. Sudionici su vrlo pozorno pratili izlaganja i poput marljivih učenika bilježili i pamtili misli. Svećenici i pastoralni radnici radio se vraćaju u teološke klupe da bi obnovili zaboravljeni, produbli naučeno i, pod vodstvom profesora, otkrili i naučili nepoznato. To je i ovaj seminar potvrdio.

Iz pitanja koja su postavljana predavačima dalo se lako zaključiti da pastoralci rado čitaju, da prate razvoj teoloških znanosti i kretanja teološke misli, da su vruće zainteresirani za velika i teška pitanja i pojave sadašnjeg trenutka: eukumenizam, ateizam, siromaštvo, slobodu... Razgovorima o pojавama u Međugorju pripalo je također dosta vremena. Razgovoralo se mirno. Pokazalo se da dio ljudi prihvata pojave u

Međugorju kao stvarna Gospina ukazanja, dok se drugi dio prema tim pojama odnosi vrlo skeptično, čak i negativno. No, svi su se sudionici složili da treba pričekati mišljenje i sud Crkve.

Kardinalov dolazak i akademija

U popodnevne sate prvoga ožujka stigao je k sudionicima Biblijskog seminara, uprtnji mons. Vladimira Stankovića i vlč. Živka Kustića, naš novoimenovani kardinal Franjo Kuharić. Stigao je u Vierzehnheiligen neposredno poslije svečanosti u zagrebačkoj katedrali (27. veljače) da posvjedoči svoju brigu za naš svijet i svoju ljubav prema raseljenom dijelu Crkve u Hrvata. Divna je to i poručljiva gesta za koju svi mi koji živimo izvan domovine moramo od srca i trajno biti zahvalni. Iako umoran od slavlja i događaja posljednjeg mjeseca te putovanja i šofiranja (naš Kardinal rado osobno šofira!), odmah se uključio u ritam predavanja, kao i drugi, kao da i nije nadbiskup-kardinal Rimsko Crkve. Zbilja lijepo.

Navečer je u kapeli, kardinalu u počast, održana na brzinu pripremljena akademija. Zbor sastavljen od sestara, orgulje pod vještim prstima prof. M. Leščana, svećenički zbor, recitacije i pozdravni govorovi izražavali su, svatko na svoj način, radost da imamo kardinala i zahvalnost da je došao među hrvatske pastoralce u zapadnoj Evropi. Toccata u dmollu, „Sva se bijeli opet gora“ iz opere „Porin“ V. Lisinskoga, „Na mnogaja“, „Jesu, rex admirabilis“ i dr. razveselili su i razdragali i Kardinala i pozorno slušateljstvo. Tu je i mjesni ordinarij nadbiskup dr. Elmar-Maria Kredel iz Bamberga. U svojoj kratkoj riječi, jer tako je to bilo predviđeno, ona izražava radost zbog naših sastanaka u njegovoj biskupiji i zajedno se sa svima nama raduje zbog kardinalove nazočnosti u Vierzehnheiligen. Voditelj „Dijecezanske kuće“, franjevac Fürst, želi da Kardinal još koji put dođe i opetovanu naglašava kako smo svi mi uvjek dobrodošli. Riječ uzima i s naših sastanaka poznati i svima dragi direktor inozemne pastve pri Njemačkoj biskupskoj konferenciji

(nastavak na sl. str.)

Naši se svećenici u inozemnoj pastvi rado vraćaju u teološke klupe

(nastavak s pred. str.)

dr. R. Amann. On ističe da među 540 inozemnih svećenika u Njemačkoj hrvatske resi posebno velika kvaliteta. Zahvaljuje na daru za poljski narod koji su skupili hrvatski vjernici i tvrdi da su oni, uz Portugalce, najbolji religiozni praktikanti. Draga je ta izjava i Kardinalu i svim našim pastoralcima. Hvali zauzetost za strance Ordinarijata u Bambergu i kaže da bi njegova služba bila suvišna kad bi sve njemački ordinarijati prema strancima bili kao bamberški. Čestita našem prvostolniku na imenovanju i branjenju vjere i osnovnih ljudskih prava. Riječ uzima i ravnatelj hrvatske inozemne pastve mons. V. Stanković. On ponavlja svoj govor koji je održao u zagrebačkoj katedrali 27. veljače o.g. Evo tog govora:

Uzoriti gospodine!

U ovom svečanom času u Vas su uprte i oči Hrvata izvan domovine. Oni se Vašem kardinalatu raduju možda i više nego domovina, jer Vi ste za njih kao nadbiskup hrvatskog glavnog grada znak domovine i vođa Crkve koja je kroz trinaest stoljeća sve do ovog našeg vremena nosila „teret cijele jedne nacije”.

Vi ste u svojoj očinskoj pastoralnoj brizi često obilazili hrvatske svećenike i vjernike u svim zemljama zapadne Evrope, a nije Vas bilo teško putovati ni do daleke Amerike, Južne Afrike, Australije i Novog Zelanda.

U svojim propovijedima hrvatskim iseljenicima i radnicima na privremenom radu u inozemstvu Vi ste ne samo jačali njihovu vjeru u Boga i poticali ih na vjernost Katoličkoj Crkvi i na međusobnu slogu i ljubav, nego ste u njima budili i nadu u povratku u domovinu ističući da su oni još uvijek živa grana na stablu Crkve i hrvatskog naroda, syesni da se prije ili kasnije moraju vratiti u domovinu pa ste im rekli: „Hrvatska živi samo u Hrvatskoj i za svakog Hrvata koji iz nje otiće ona je manja.”

Među 252 hrvatska svećenika koji trenutno djeluju u hrvatskoj inozemnoj pastvi ima ih 140 kojima ste Vi potpisali dekret pa su s Vašim blagoslovom pošli među iseljene Hrvate „da budu s njima i za njih prijatelji i braća, utočište i zaštitni“ da bi „okupljujući se kao zajednica vjernika i služeći im svojim svećeničkim služenjem u njima spašavali i razvijali sve pozitivne vrijednosti vjerske i narodne baštine“ - kako ste im govorili.

Iako u zagrebačkoj nadbiskupiji ni sami ne obilujete klerom, ipak ste u posljednjih desetak godina odvojili 15 sposobnih svećenika i dali ih našim vjernicima u tuđini držeći se onoga što ste sami rekli: „Ljubav i dužnost nalagale su našoj domaćoj Crkvi da čini ono što može i mora da bude spasiteljska prisutnost među našim iseljenicima.“

Na Vaše kardinalske imenovanje došli su nedavno u Rim naši svećenici i vjernici iz raznih zemalja zapadne Evrope, Amerike i Kanade, a neki su i danas ovdje. A za dva dana u Njemačkoj Vas u svojoj sredini radosno očekuje stotinjak hrvatskih dušobrižnika i više desetina časnih sestara, socijalnih radnika i pastoralnih suradnika okupljenih na godišnjem pastoralnom sastanku. A danas osam dana će se u srcu Ruhra, u katedrali industrijskog Essena oko Vas okupiti veliko mnoštvo naših radnika i iseljenika da Vam iskaže svoju ljubav i poštovanje.

A tu ljubav i poštovanje gaje prema Vama ne samo Hrvati u zapadnoj Evropi i Hrvati u susjednim zemljama, nego i naši svećenici i vjernici od Montreala do Vancouvera, od New Yorka do Los Angelesa, od Caracasa do Ognjene Zemlje, od Johannesburga do Wellingtona i preko cijele Australije do Sydneyja gdje Vas u katedrali i u operi prije nešto više od dvije godine Hrvati prirediše nezaboravan veličanstveni doček kao najodličnijem sinu hrvatske Crkve i hrvatskog naroda.

Iseljena Hrvatska Vas u ovom svečanom času moli daje ne zaboravite! Jer Vi niste samo zagrebački nadbiskup, samo predsjednik Biskupske konferencije, sa-

mo kardinal Svete Rimske Crkve - Vi ste za Hrvate širom svijeta simbol Hrvatske!

Preko mene Vam hrvatski svećenici i inozemstvu - i oni redovnički i oni biskupijski - časne sestre, socijalni radnici, pastoralni suradnici i sav taj raspršeni hrvatski puk Božji šalje svoje pozdrave, izražava svoju vjernost i odanost. Taj naš stari iseljenik što je odavno otišao u pečalbu, izbjeglica što čezne za domovinom, radnik na privremenom radu - oni vjeruju u hrvatsku Crkvu koju su u domovini i u svijetu tako dostoјno predstavljali Vašni časni i veliki prethodnici.

Hrvatski vjernici i njihovi svećenici i inozemstvu su se velikom svjedoku vjere kardinalu Stepinu divili, pročelnika vatikanske kongregacije kardinala Šepera su svih poštivali, a Vas, Vas dragi kardinali i prvi biskupe Crkve u Hrvata, Vas svile!

Burni i brojni aplauzi prekidali su ravnateljev govor. Zbilja je u svoju riječ sabrao i sažeo sve želje i čestitke hrvatskih pastoralaca diljem svijeta.

Kardinala pozdravlja i naddušobrižnik o. Dukić. Kratko, jednostavno i lijepo:

Uzoriti gospodine Kardinalu!

Papa Ivan II javio Vam je svoju odluku da Vas imenuje kardinalom ovim riječima: „Ovim Te pismom izyećujem da ćemo Te u idućem konzistoriju koji će se održati drugoga dana mjeseca veljače, pribrojiti Zboru kardinala svete Rimske Crkve da Ti iskažemo posebno našu dobrohotnost i da odlikujemo nagradom ovoga visokog dostojaństva tvoje zasluge prema Crkvi“. A 3. veljače reče: „Htio

S improviziranom akademijom bili su svi zadovoljni. Na slici do kardinala Kuharića mjesni nadbiskup Kredel.

sam počastiti staru povijest zagrebačke stolice i svjedočanstvo prošle i sadašnje zajednice u Hrvata."

To je, dakle, visoko odlikovanje dodijeljeno, uzoriti Kardinale, vama, zagrebačkom nadbiskupu, metropoliti i predsjedniku Biskupske konferencije za vašu nepokolebitost, neustrašivost, za vašu vjernost Bogu i Crkvi, domu i hrvatskom narodu. Kad se pročulo za imenovanje, val radosti zahvatio je hrvatske vjernike na svih pet kontinenata.

I prvi dan nakon proslave u Zagrebu uezeli ste putnički štap i pošli za raspršenim stadiom hrvatskog naroda. Došli ste evo k najvećoj skupini svojih vjernika u inozemstvu koje ovi ovdje nazočni danas predstavljaju.

Vaše će toplo kardinalsko srce i dalje za nas kucati u srcu Kroacije i u srcu Crkve, a mi ćemo uz taj stožer biti sigurniji i tom stožeru, vama, još vjerniji.

Uime pastoralnih suradnika, časnih se-stara i svećenika čestitamo, zahvaljuju-mo na vašem posjetu i neka vas Bog bla-gosloví i poživi!

S. Majda recitira „Grimiz zaklanog Janjeta”, pjesmu koju je u povodu kardinalskog imenovanja našega nadbiskupa ispjevala naša poznata klarisa s. Marija od Presv. Srca. Lijepa i dirljiva pjesma, vrlo lijepo izrečena.

Kardinala je u ime karitasovih socijalnih radnika pozdravila i gđa Slavica Tuškan. Na kraju akademije, koja je trajala dva dobra sata, Kardinal zahvaljuje, ponavlja više puta kazanu istinu da je „njegovo kardinalsko imenovanje dar Crkvi u Hrvata, zagrebačkoj nadbiskupiji i hrvatskom narodu” i traži i moli sve da ga ne zaborave u svojim molitvama.

Ništa ljepe od lijepih liturgija

Molitveni dio Sastanka bio je izvrstan, skladan i potresno lijep. Kardinal je svake večeri predvodio euharistijsko slavlje i propovijedao. Jednostavno, duboko, dojmljivo. Kritova osoba i Marija bili su uvijek u središtu njegovih uvjerljivih homilijskih izlaganja.

Orgulje su stvarno davale divan sjaj crkvenim obredima i uzdizale srce k Bogu i k nebeskim stvarima. Ne nalaže Sveti vatikanski sabor zaludu da „uvelike treba cijeniti orgulje sa sviralama kao tradicionalno glazbalo”. Jest, orgulje su glazbalo katoličke liturgije.

I pjevanje je, pod ravnjanjem prof. Lešćana i s. Mercedes, bilo na zavidnoj visini. I pučko, i gregorijansko. Koralni napjevi, posebno koralno pjevanje Jutarnje i Večernje, uzdižu dušu k Bogu. Vidjeli smo to i doživljavali smo to za vrijeme ovoga Sastanka. Šteta da smo koral, kao i latinski jezik, tako brzo zanemarili i zapustili. Zaboravili smo da Konstitucija o Svetoj liturgiji (br. 116) kaže: „Crkva smatra gregorijansko pjevanje vlastitim rimskoj liturgiji; ono dakle u liturgijskim činima, uz jednake uvjete, ima prvo mjesto”. Vlastitog identiteta bez povijesne istine nema... A Crkva je naša stoljećima živjela s koralom i od korala.

Za vrijeme Sastanka svi su prisutni primili i sakramenat pomirenja, tu potrebnu i važnu milosnu kupelj, koja je uslijedila poslije pokorničkog bogoslužja što ga je vrlo konkretno vodio vlc. Ž. Kustić. Vjerojatno nema ni jednog sudionika koji nije upamtilo njegove duboke i istinite riječi: „Svaka bi ispovijed moralna biti obraćenje, a puno je više ispovijedi nego obraćenja”.

Nacionalni direktor za inozemnu pastvu pri Nje-maćkoj biskupskoj konferenciji mons. dr. Raimund Amann, vrlo se pohvalno izrazio o radu naših misionara i njihovih suradnika

U petak 4.3. pošli su pastoralci na svoja radna mesta u svojim misijama obogaćeni milošcu, znanjem i utvrđeni u za-jedništvu svoje Crkve. Uvjereni smo da će plodove ovoga Proljetnog sastanka vidjeti i doživljavati i njihovi vjernici.

Iv.

Grimiz zaklanog Janjeta

Mons. dru Franji Kuhariću, nadbiskupu, u povodu izbora i ustoličenja za kardinala

*O primi grimiz što u sjaju blista,
Što znak je Tvoje kardinalske časti,
Nek radost duša uživa Ti čista;
Dionik Ti si sve Očeve vlasti!*

*On znak priznanja mojemu je rodu,
I Zemlji što je uništili nisu...
Klonula nije u svojemu hodu,
Već zjena sjajnih uzdiže se k Visu.*

*O primi grimiz... U njem krv je Svetih
Što za Krst časni - Slobodu su pali...
I nisu bili roblje sila kletih;
Ko gozden stup su na braniku stali.*

*Grimizan plašte je to Kralja kraljeva,
Natopljen krvljiv i suzama zjena
ONOG što ništi moć Zmaja zmajeva;
Na čjem liku nema grijeha - sjéna.*

*Sva povijest naša kroz krv vapi ovu,
A ona svud se po tlu rodnom lila...
Stvarasmo od nje Nebo-Zemlju novu;
Sloboda tek se iz te krvi vila.*

*Odjećom krv se bez prestanka lije,
Na skutu, vratu i na Tvojemu boku;
Ispod nje rana duboka se krije...
Sad je ko izvor i bol u Tvojem oku.*

*Nek bude zalog ta krv čista, sveta
Saveza što ga sklopi rod Hrvata
Sa Stjenom, da nas moć ne ništi kleta;
Veza nek bude Jadrana - Karpata.*

*Dok grimiz primaš, znaš što moraš biti;
S Janjetom Božjim žrtva za spas
Svijeta...
Krv će se naša u Tvoj kalež sliti...
Gle, dol je puna ljiljanova cvijeta!*

S. Marija od Presv. Srca

Janje i križ - simboli Krista, najomiljeniji su i naj-češće upotrebljavani simboli svih razdoblja kršćanske umjetnosti i kršćanske pobožnosti

Ivan Meštrović – umjetnik i društveno djelatan kršćanin

(u povodu 100. obljetnice rođenja)

Godine 1982. sječali smo se Ivana Meštrovića povodom njegove 20. obljetnice smrti, a ove godine slavimo 100. obljetnicu rođenja toga velikog hrvatskog umjetnika. On je u nizu naših priznatih likovnih umjetnika najpoznatiji, kako u domovini, tako i u inozemstvu. Meštrović je u svojim streljenjima – ne samo kao umjetnik, kipar i arhitekt, nego i kao društveno zauzet čovjek, misli-

lac i pisac – crpio nadahnuće u svom narodu i svojoj domovini koje je nadasve volio.

Potječe iz nepoznatih malih Otavica u dalmatinskoj Zagori, blizu Drniša, a rodio se u slavonskom Vrpolju 15. kolovoza 1883., gdje su mu siromašni roditelji bili na privremenom radu. Kao dječak nije pohađao školu jer je morao čuvati ovce u planini. Sam je naučio čitati i pisati i počeo izrezivati ukrašene drvene preslice i klesati iz kamena razne figuri-

ce. Suseljani, uočivši neobični dječakov talent, skupiše među sobom nešto novaca i god. 1900. poslaše Ivana na naukovanje u klesarsku radionicu u Split. Od tuda, opet uz pomoć dobrih ljudi, ode uskoro mladi šegrt na stručno školovanje u Beč. Uz malene pripomoći, isprva od svoje općine pa od Hrvatskog društva umjetnosti te dalmatinskoga Zemaljskog sabora, Meštrović je četiri godine pohađao bečku Akademiju koju s uspjehom završi godine 1904. godine.

AKTUALNI RAZGOVORI

„Čitanjem Sv. pisma čovjek prima Boga u njegovoj riječi i njim se pričešće“

Na ovogodišnjem Proljetnom sastanku hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika u Vierzehnheiligenu, od 28. veljače do 4. ožujka, održao je p. dr. Ljudevit Rupčić, franjevac Hercegovačke provincije, poznati bibličar, pisac i profesor na Sarajevskoj bogosloviji nekoliko vrlo zapaženih predavanja. Posljednja njegova knjiga nosi naslov „Gospina ukazanja u Međugorju“. S njim je o njegovim teološko-biblijskim izlaganjima i o Međugorju razgovara p. Ignacije Vugdelija.

● Oče Ljudevite, Vi ste ovih dana držali našim svećenicima i pastoralnim suradnicima **biblijski seminar**. Možete li ukratko kazati o čemu ste to govorili?

– Sami su sudionici već unaprijed izabrali neke biblijske teme i zamolili me da ih, zajedno s dr. M. Zovkićem, obradim. Među njima su posebno istakli „Današnji pristup Bibliji“, „Predaja“ i „Euharistija“. Tim temama dodali smo još neke koje bi, po našem mišljenju, bile korisne za naše pastoralne radnike u inozemstvu. U prvom predavanju, koje je ujedno bilo i uvodno, istakao sam potrebu suvremene teologije, crkvenog Učiteljstva i čitanja Sv. pisma kao neophodnih načina za njegovo suvremeno razumijevanje. Posebno sam svratio pozornost na potrebu i korist samog čitanja Sv. pisma. Jer, Riječ Božja u Pismu nije samo riječ. Po sebi je i ljudska riječ kratak sadržaj osobe koja je izgovara. Tako svojim riječima sugovornici predaju jedan drugom ne samo neku obavijest nego i same sebe. U Božjoj riječi krije se sam Bog i njom se daruje čovjeku. Odgovorna nju nije toliko pristanak na istinu nego

osobno predanje Bogu koje se inače zove vjera. Čitanjem Sv. pisma čovjek prima Boga u njegovoj riječi i njim se pričešće. I, stoga od toga pristupa Bibliji nema ni boljega ni korisnijega.

Vodeći računa o pastoralnim potrebama slušatelja, još sam obradio temu „Čudeša u Bibliji“ i „Ženidbena nerazrješivost u Bibliji“. U njima sam pokušao bolje osvijetliti neke moderne probleme i potekoće i na osnovu Biblije ukazati na njihova suvremenija i bolja rješenja, koja su ujedno zajamčena boljim razumijevanjem Sv. pisma. Posebno sam se trudio pružiti perspektivu rastavljenima.

● Za vrijeme diskusije govorilo se opširno, ozbiljno i odgovorno i o događajima u Međugorju. Vi dobro poznajete tamošnje stanje stvari. Recite nam kako ono sada izgleda.

– Događaji u vezi s Gospinim ukazanjima u Međugorju nastavljaju se odvijati započetim pravcem i postaju sve poznatiji diljem svijeta. Može se također reći da dobivaju sve više na vjerodostojnosti, određenosti i duhovnoj sadržajnosti. Oni koji im se prepustaju doživljavaju pravo obraćenje i duhovni preparod. S druge strane, glasovi protiv ukazanja postaju sve tiši, a dokazi slabiji. Nitko tko tamo dolazi otvorena srca ne ostaje netaknut Božjom milošću i mirom. Po svemu se čini da je tok događaja nezaustavljiv i ne-povratan.

● Nedavno ste napisali knjigu „Gospina ukazanja u Međugorju“. Kojom ste se nakanom vodili pri pisanju i što ste tom knjigom htjeli posebno naglasiti?

– Ispočetka sam prema glasovima o međugorskim ukazanjima bio vrlo skeptičan. Ali, kad sam ih počeo promatrati iz neposredne blizine najprije su me zbunili, a onda naveli da im otvoreno pogledam u oči te tako dođem do pravog odgovora. Radi toga sam već do sada pohodio Međugorje kojih četrdesetak puta. Na kraju, ono do čega sam došao donio sam u knjizi koju sam nedavno objavio. Osjetio sam se, naime, dužnim da zaštitim vjeru dobromanjernih ljudi od jednostranih, plitkih i ne baš dobromanjernih glasova o svemu što se zbiva u Međugorju. Svestan sam da događaji teku dalje i da ostaju otvoreni daljnjem proučavanju. Ali ono što se dosada zabilo utvrđuje me u uvjerenju da je posrijedi Gospino i Božje djelo. Međutim, moj odgovor nije još ni potvrđen ni odbačen od Crkve koja u tom ima posljednju riječ. Ipak, ne treba ispustiti iz vida da je Crkva već donekle i potvrdila i nagovjestila isti odgovor. Jer, mnogobrojnim obraćenjima, ispunijedima, slavljenjem Euharistije, molitvama, izvanrednim postovima i hodočašćima, u kojima je već preko milijun i pol ljudi pohodilo Međugorje, već sada dovoljno jasno govor u prilog međugorskih ukazanja i priprema svoj konačan pozitivan odgovor.

● Gdje naši čitatelji mogu nabaviti tu Vašu knjigu i koliko zapada?

– Moja knjiga „Gospina ukazanja u Međugorju“ može se nabaviti u domovini (Zagreb, Jablanovac 24) i u mnogim župnim uredima. U inozemstvu se može dobiti u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu i u našim misijama u Njemačkoj i Švicarskoj. Cijena: 10.– DM.

Već od 1903. izlaže svoje radove na izložbama u Beču, a 1907. po prvi put u Parizu. Iz tog razdoblja potječe npr. i njegova poznata i napose Zagrepčanska omiljena skulptura „*Zdenac života*“ (1905.), kasnije postavljena ispred zgrade zagrebačkoga Hrvatskog narodnog kazališta.

Prijateljevalo je s brojnim likovnim umjetnicima, slikarima i kiparima u Beču. Godine 1907. preselio se u Pariz, radi neumorno, priateljuje i s genijalnim francuskim kiparom Augustom Rodinom, no unatoč utjecajima drugih vrsnih umjetnika, Meštrović razvija svoj vlastiti stil.

Mnoge naše umjetnike, počam od vremena Marka Marulića, nadahnjivala su u umjetničkom stvaranju stradanja i patnje našega i drugih susjednih kršćanskih naroda u borbi protiv osmanlijskih osvajača (sjetimo se samo npr. epa „Smrt Smail-age Čengića“ od Ivana Mažuranića).

U razdoblju od oko petnaestak godina prije Prvoga svjetskog rata neki mlađi hrvatski umjetnici, pa tako i Meštrović, obrađuju tu temu. Potaknuti mačuhinskom politikom Beča i Pešte spram Hrvatskoj (Khuen Hedervary itd.) i općim lošim stanjem u domovini (siromaštvo, nezaposlenost, iseljavanje u Ameriku), oni se okreću temama iz povijesti.

Istovremeno u krugovima politički mislećih i djelatnih ljudi, pa čak i među pravašima (pristašama tada već pokojnog dr. Ante Starčevića, borcima za samostalnu hrvatsku državu), hvata koriđena ideja ujedinjenja svih južnih Slavena, uključujući i Bugare, u jednu moćnu državu - bedem protiv tada građevljivih susjeda sa svih strana.

I Meštrović se već oko 1905. priklanja ideji integralnoga jugoslavenstva; misli da će se Hrvati tim putem oslobođiti mađarsko-austrijskoga jarma. U tom rasploženju on izrađuje maketu Vidovdansko Kosovskoga hrama, monumentalnoga djela za koje radi i divne kipove narodnih srpskih junaka Kraljevića Marka, Miloša Obilića, kosovskih udovica itd.

Par godina prije Prvoga svjetskog rata doživljuje veliki uspjeh na izložbama u Beču, Zagrebu i Rimu. Istovremeno se ističe u svojem protu-austrougarskom raspoloženju. Stoga bježi, nakon sara-

jevskoga atentata 1914., u Italiju, a zatim odlazi u London. U inozemstvu priređuje svoje izložbe i za vrijeme rata (1914. – 1918.) djeluje politički kao član Jugoslavenskog odbora, osnovanog 1915. u svrhu rada na diplomatskom polju protiv održanja Austro-Ugarske, a za stvaranje nove zajednice južnih Slavena, i napose protiv prepustanja slovenskog i hrvatskog primorja pobjedničkoj Italiji.

U godinama 1917. i 1918. boravi u Ženevi, a od tada do 1942. u Hrvatskoj. Osnovao je u Zagrebu Umjetničku akademiju, čiji je bio dugogodišnji rektor.

Potom, 1942., organizira svoje izložbe u Veneciji i Rimu i ostaje u inozemstvu.

Ivan Meštrović, autoportret

Od 1943. do 1947. boravi ponovno u Švicarskoj, a odatle odlazi u Sjedinjene Američke Države (SAD) gdje postaje profesor i član Akademije i stjeće nova priznanja.

Ivan Meštrović je bio čovjek duboke vjere, pa se dobar dio njegovih radova odnosi na život Svetе Obitelji (Blagovješt, Bogorodica s djetetom, Krist i Marija Magdalena, Raspeće, Skidanje s križa, Oplakivanje, Rimska Pietà, Uskrsnuće itd.). Motiv majka i dijete igraju znatnu ulogu u njegovom opusu (Majka zavjetuje dijete, Moja majka, Udvica, Majka i dijete, Udvica s djetetom itd.). Napravio je, osim već spomenutih, više drugih kipova povijesnih ličnosti: Grgura Ninskoga, Marka Marulića, Josipa Jurja Strossmayera, Petra Petrovića Njegoša, Johana Wolfganga Goethea, Nikole Tesle i dr.), a za svoga boravka u SAD kipove na odabrane teme (Indijanac s lukom, Čovjek i sloboda

da i dr.). Cijenjena su i njegova djela na teme iz naše povijesti, kao npr. Domaće strjelci i napose produhovljeno znakovita skulptura Povijest Hrvata.

Neki smatraju njegova djela vjerskoga sadržaja tajanstvenim, zagonetnim, no sam Meštrović, suprotno tome, ovako se izjasnio: „Želite da znate kako sam prešao iz nacionalno-historijskih na vjersko-biblijске motive. Moji historijsko-ilustrativni radovi su nastojali da budu izražaj duše našega naroda; duše koja je u svojoj suštini i opća i čovjekanska. Ja ne smaram za heroje one pojedince ili narode koji se bore samo za svoju slobodu ili materijalnu dobit, nego one koji se bore za opću slobodu, za opću dobit, a ta ne može biti samo na materijalnom polju. Uobičajilo se je da se pod pojmom heroja razumijevaju vojskovođe, dok ja držim da su pravi heroji oni koji se bore za najviše ideale seukupnoga čovječanstva. Mi ćemo se valjda složiti da je sv. Pavao veći heroj od Cezara.“

Umro je u South Bendu u SAD 16. siječnja 1962. Njegovo mrtvo tijelo prevezeno je u Hrvatsku i pokopano u mauzoleju Meštrović u Otavicama. Njegova obitelj ostala je u tužini: jedna kći u Chileu, jedna u Argentini, a supruga i sin prof. dr. Mate Meštrović u SAD.

U domovini ga se cijeni i poštije. Osim više njegovih, na otvorenom prostoru postavljenih kipova, uređeni su Meštrovićeva galerija u Splitu, Meštrovićev atelje u Zagrebu i Spomen-galerija u Vrpolju, gdje građani mogu razgledati brojna njegova djela. Tu je i više objekata za koje je on načinio arhitektonске projekte: npr. Umjetnički paviljon u Zagrebu, obnovljena Spomen-crkva kralja Zvonimira u Biskupiji, Mauzolej Račić u Cavtatu i dr. Ivan Meštrović je napisao i objelodanio više studija, članaka i nekoliko knjiga s vrlo različitim sadržajem. Na nekoliko polja literarnoga stvaralaštva ostavio je znatna djela.

Dok npr. njegova knjiga, zbirka pripovijedaka, „Ludi Mile“ pripada umjetničkoj literaturi, knjiga „Dennoch will ich hoffen“ („Ipak se nadam“) smatra se duhovnom oporukom Meštrovića mislioca i društveno-politički zauzetoga čovjeka. Ona je, nažalost, slabo poznata među Hrvatima. Do sada je tiskana samo na njemačkom jeziku – u Zürichu

(nastavak na sl. str.)

1945. Pisao ju je godine 1940. u Splitu, u predvečerje Drugoga svjetskog rata, kada su ga trle brige i grizla savjest zbog potlačenog položaja hrvatskog naroda pod unitarističkim i centralističkim kraljevskim jugoslavenskim režimom.

Ogroman je spektar pitanja koja Meštrović obrađuje u knjizi „Ipak se nadam“: zašto postoje bogati i siromašni, čemu ratovi i nasilje, o ljudskim pravima, o odnosima među narodima, o višenacionalnim državama. On prorokuje i zagovara ujedinjenje Europe na demokratskim, humanim načelima. U toj „Europskoj zajednici“ bi „svaki narod morao u svojim narodnim poslovima ostati suveren“, tj. bila bi to Zajednica Narodâ, u koju ne bi ulazile već postojeće višenacionalne državne tvorevine, već svaki narod po vlastitoj odluci, za sebe. Meštrović se „ipak nada“ da će jednom ujedinjena Europa osigurati svakom, i najmanjem narodu, njegov jezik, kulturu, blagostanje i mir.

U knjizi „Uspomene na političke ljudе i događaje“, dakle u svojim političkim memoarima, Meštrović lijepim književnim stilom predočuje mnoge važne trenutke i pojedinosti iz naše novije povijesti. Ta knjiga, kao rijetko koja druga, tako upotpunjuje našu historiografiju, da bi ju obavezno trebao čitati svaki društveno djelatan Hrvat. Pretiskala ju

je, s manjim ispustima, Matica Hrvatska, Zagreb 1969.

O Meštrovićevom uplivu na noviju političku povijest hrvatskog naroda (kao i npr. o uplivu biskupa Josipa Jurja Strossmayera) izrečena su do sada različita mišljenja. Njegovo zvanje dovodilo ga je često u žarište povijesnoga zbijanja i u doticaj s najistaknutijim političkim ljudima uoči i za vrijeme Prvoga svjetskog rata. Kao uvaženi član Jugoslavenskog odbora znatno je utjecao god. 1918. na odluku o stvaranju kraljevine Jugoslavije (koja se od 1918.–1929. zvala Kraljevina SHS). Vodio ga je tada, kako sam reče: „najviši ideal čovječanstva“: bratstvo među narodima, koje Hrvati nisu doživjeli unutar Austro-Ugarske. Nastojao je spriječiti traganje i otimanje hrvatske zemlje od strane pohlepnih pobjedničkih sila. U već stvorenoj Jugoslaviji (1918.–1941.) nije više imao gotovo nikakvoga upliva na političke odluke vlasti. Razočarao se zbog šovinističke politike vladajućega velikosrpskog sloja prema ostalim narodima Kraljevine – i povukao u svoj svijet umjetnosti.

Ivana Meštrovića su u svemu djelovanju – umjetničkom kao i društvenom – nadahnjavale humane i kršćanske značajke naroda iz kogaje potekao: iskonski osjećaj Hrvata za pravice, njihove

Mauzolej u Otačincama, posljednje zemaljsko počivalište našega velikog umjetnika

žudnja za slobodom i mirom, poštivanje majki i obitelji, snošljivost, poštivanje tuđega, sklonost za suradnju (pa i na godbe) sa usjednim narodima.

No, unatoč svom opsežnom djelovanju, Meštrović ostaje najpoznatiji kao genijalan kipar. Uspomena na njega ispunja nas ponosom, jer: „Iako je učio, radio, izlagao u Austriji, Italiji, Francuskoj i SAD ne može ga se svrstati po pripadnosti jednima ili drugima, budući je on već bio dijelom svakoga od tih naroda, njihovih tradicija i njihovih vjerovanja. Bio je Hrvat i ono što je pokrašao izraziti bilo je ukorijenjeno u srcu i tlu njegove domovine. Njegova uspjela dostignuća, ipak, nisu izražena na jednom jeziku, već prije na jeziku čitavoga čovječanstva“ (A. Lansdorf, američki kritičar).

Zvonimir Čičić

Razmišljanja o slici Hrvata u inozemstvu

Neka se čuje i naše zvono

Kad sam prije desetak godina bio na šisanju kod nepoznatog brijača, on je vidjevši po mome izgledu i izgovoru da nisam Nijemac, započeo sa mnom ovakav razgovor:

– Vi ste sigurno neki južnjak, iz Italije, Grčke ili Jugoslavije?

– Ne, ja sam Hrvat.

– Hrvat? Nisu li nedavno neki oficiri kod vas protjerali kralja i proglašili republiku? (U to vrijeme su grčki pukovnici proglašili republiku i detronizirali kralja Konstantina).

– Ne, ja sam Hrvat iz Jugoslavije. Kod nas je republika proglašena nakon rata a kralj nije bio Hrvat nego Srbin.

– Pa je li to moguće? Zar to nije bilo 1918. kad je jedan mladi Srbin u Sarajevu ubio kralja i to je onda izazvalo I. svjetski rat? (Pri tome je mislio na ubojstvo Franje Ferdinanda, austrijskog prestolonasljednika, od strane Gavrila Principa).

– Tada je ubijen austrijski prestolonaslijenik što je bio signal za početak I. svjetskog rata nakon kojeg je proglašena Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca koja je kasnije, dekretom kralja Aleksandra, proglašena Jugoslavijom.

– Kakve veze vi imate s Austrijom i zar u Jugoslaviji ne žive samo Jugoslaveni?

Nakon što sam svome brijaču u desetak, petnaest minuta pokušao objasniti što znači živjeti u državi sa šest republika, pet naroda, četiri jezika, tri vjere, dva pisma i – jednom Partijom, činilo mi se da sam u fundusu njegova znanja o nama stvorio veću zbruku nego što je vladala na početku razgovora. Moj brijač sigurno nije tzv. tipični Nijemac, ali njegovo znanje ili bolje reći neznanje o nama tipično je za većinu čak i obrazovanijih Nijemaca, pa i za one među njima koji iz godine u godinu ljetuju kod nas. Oni gotovo nemaju pojma o Hrvatima i Hrvatskoj. Kad čuju riječ Hrvat, ponajprije ne znaju gdje da je smjeste ili, što je još gore, odmah se sjete nekakvih „Exil-Kroaten“ o kojima su pisale novine u vezi nekog negativnog događaja.

Mi bismo se mogli tješiti kako nije važno da o nama malo ili krivo znaju tzv. obični ljudi, jer, valjda, oni drugi, važniji znaju više i bolje. No i u to treba

sumnjati. Dovoljno je prolistati turističke prospkete svih poduzeća za organiziranje putovanja pa vidjeti da se nigdje, ama baš nigdje, ne govori o Hrvatskoj. Spominje se Slovensko primorje, Istra, područje Kvarnera, Dalmacija i Crna Gora. Hrvatska je izbrisana sa zemljovida. Jedan najnoviji primer: U lijepo opremljenoj brošuri banskog dnevnika „Die Welt“ o turizmu, / „Welt-Report/Reisen“, 9. III 1983. / objavljena je vrlo laskava reportaža o Crnoj Gori. Tu se govori o ponosnim, gostoljubivim i živahnim Crnogorcima, o njihovoj junačkoj prošlosti, o njihovom ponosu što su nakon rata postigli toliko mnogo u modernom turizmu itd. itd. Vrlo lijepo, zaista pohvalno, zašto ne! Autor zatim dovodi u vezu Crnu Goru s Dubrovnikom ovako: „Crnogorci su ponosni zbog svojih dobitnika u modernom turizmu, svojih hotela uduž obale od albanske granice pa sve do Hercegova nedaleko od Dubrovnika, koji duduše pripada Istri!/, ali posjeduje najbliži aerodrom za sjevernu Crnu Goru.“

Tko bi o ovom trebao voditi računa?

Nama Hrvatima ne može biti svejedno da li se o nama govori i kako se o nama govori u dalekom svijetu. I kao vjernici nismo „pali s neba“, ne govorimo nemuštim jezikom, nismo u kulturnom i povijesnom pogledu „nepoznata zemlja“, nismo „bijela mrlja“ na zemljovidnoj karti svijeta. Na prvi pogled nije stvar Crkve da vodi računa i o tome kakav „image“, / kakvu sliku, izgled i ugled / uživaju Hrvati i Hrvatska u inozemstvu. Time bi se morale baviti svjetovne vlasti, konkretno one u Domovini, i to, ako ne žele posebno onda u okviru zajedničke države koja se zove Jugoslavija. To rade Slovenci, to rade Crnogorci, to radi čak Bosna i Hercegovina, posebno sad prigodom pripremanja Zimskih olimpijskih igara.

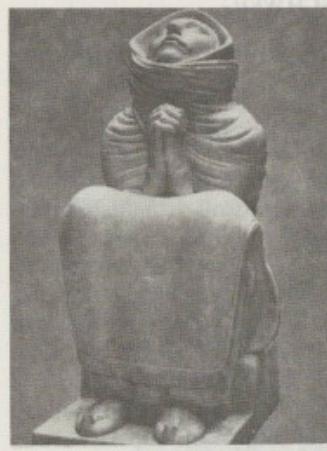
Odgovornost onih koji bi o tome trebali voditi računa sasvim je očita, pa tako izgleda čak suvišno na to upirati prstom. No ipak se u tom pogledu ništa ne događa. Nije valjda ni u interesu vlasti u Domovini da se o Hrvatskoj i Hrvatima govori u inozemstvu uglavnom samo kad je riječ o tzv. emigrantskim ekscesima. Jer, to nije karakteristično za ponašanje ogromnog broja Hrvata u inozemstvu a niti je to reprezentativno

za Hrvatsku kao naciju i državu. Kardinal Kuharić je prigodom novogodišnjeg primanja u saborskim Dvorima izrekao jasne riječi o suodgovornosti svjetovnih vlasti za sadašnje stanje Nacije i njezine odnose s ostalim republikama i pokrajinama u SFRJ koje se mogu primjeniti i na sliku Hrvatske u inozemstvu. On je rekao: „Susrećemo se u ovim Dvorima, koji pamte stoljeća povijesti hrvatskog naroda; simbol su toliko povijesnih odluka koje su izražavale identitet i suverenitet naroda na tlu lijepe naše domovine. U ovim prostorima razmišljalo se i tražilo rješenja u vremensima stoljetnih iskušenja, jer povijest nam je bila uvijek složena i nikada laka. Ovamo ste danas pozvali najodgovornije predstavnike vjerskih zajednica u ime Sabora SR Hrvatske, u ime tog najvišeg autoriteta koji predstavlja suverenitet Hrvatske u odnosima s ostalim republikama i autonomnim pokrajinama u SFRJ.“

Ovim riječima Kardinal je ukazao na suverenitet svjetovnih vlasti iz kojega proizlaze i određene obveze. Mišljenja sam da u te obveze spada također i propagiranje „imagea“ Hrvata i Hrvatske na stranim jezicima. Uostalom, nije to nikakva novost, to rade i drugi narodi i druge države. Sovjetski Savez izdaje brojne publikacije na stranim jezicima, u Mađarskoj se tiska tjednik „Budapest Rundschau“, Bugari izdaju „Sofioter Nachrichten“, u Čehoslovačkoj izlazi „Prager Tagblatt“ – da spomenemo samo neke važnije publikacije socijalističkih zemalja na njemačkom jeziku. Zagreb je prije rata imao neko vrijeme čak dva dnevnika na njemačkom jeziku preko kojih je njemačko jezično područje dobivalo sliku o nama. Sad se na njemačkom, i to ljeti, čuju samo turističke informacije i šture vijesti preko radia, dok je hrvatska tiskana riječ na njemačkom jeziku potpuno nestala. Jedna bogata tradicija sasvim je zanemarena, pa se onda odgovorni političari čude kako njemačke novine pišu uglavnom negativno o sadašnjim prilikama u SR Hrvatskoj.

Što bi mogla učiniti Crkva?

Ne znam na koga da apeliram pa stoga svoje prijedloge podastirem samo javnosti. Možda se nitko neće osjećati pogođen, ali time ovi problemi neće biti skinuti s dnevnog reda. Vrijeme je da netko izda mali praktični priručnik s

Ivan Meštrović: „Moja majka u molitvi“

najnužnijim podacima o hrvatskoj povijesti, kulturi i civilizaciji. Možda bi to mogao biti svojevrsni sažetak Horvatore „Kulture Hrvata kroz tisuću godina“, nadopunjene novijim podacima. Jedan takav priručnik trebao bi izbjegći sve kontroverzne teme, biti napisan jednostavnim i svima pristupačnim jezikom, te – što je osobito važno – na način koji bi bio shvatljiv za ovdašnju čitateljsku publiku. Ne vidim nikakve smetnje da takvu knjigu izda neki crkveni nakladnik u Domovini ili neka strana izdavačka kuća u suradnji s domovinskim autorima ili autorom.

Što se tiče aktualnih informacija sad se više nego ikada osjeća pomanjkanje AKSINA biltena na njemačkom jeziku. Zar ne bi bilo moguće obnoviti taj način širenja informacija na jeziku područja na kojem živi i radi oko pola milijuna hrvatskih „gastarabajera“ i članova njihovih obitelji? I „Živa Zajednica“ bi mogla jednu ili dvije stranice rezervirati za vijesti na njemačkom jeziku. Čitatelji „Žive Zajednice“ dolaze danomice u dodir s Nijemcima svih društvenih, vjerskih i intelektualnih profila koji o nama znaju malo ili uopće ništa ne znaju, pa bi im nekoliko informacija mješavino dobro došlo za stvaranje barem male skice o našim problemima. U svakom slučaju vrijedno bi bilo o ovome razmišljati i donijeti neke odluke, pa makar bile i negativne. Da znamo gdje smo.

Mihovil Šimić

„Vjerna Evanđelju i vršeći svoju misiju u svijetu, Crkva, kojoj je zadatak da promiče i uzdiže što je god istinito, dobro i lijepo u ljudskoj zajednici, učvršćuje mir među ljudima na slavu Božju.“

(II vatikanski sabor)

Z NAŠIH MISIJA

BRAUNSCHWEIG

U radosti i nadi okupljeni

Nije uvijek jednostavno i lako slaviti, ali 13. veljače ove godine mi smo slavili. Lijep i sunčan dan još više je doprinio nutarnjem a naravno i vanjskom raspoređenju svih nas koji ovoj misiji pripadamo. Smijem reći da malo koja naša misija ima tako lijepu Crkvu i prostorije kao mi u Braunschweigu. Nakon dugog niza godina uspjeli smo se tako rekuć osamostaliti, tj. dobiti „vlastitu“ crkvu i odgovarajuće prostorije. I naš vč. Ante Kutleša ne mora biti podstanar, nego je dobio cijelu župsku kuću za stanovanje.

Svečanost je počela lijepim svečanim ulazom uz pratnju orgulja i pjesme mladoga zbara djevojaka iz naše misije u Hannoveru pod vodstvom sestre Anastazije. Početak samog liturgijskog slavlja u Kristovu znaku započeo je mons. Vladimir Stanković, ravnatelj inozemne pastve za Hrvate. Kao domaćin, naš župnik vč. Ante Kutleša pozdravlja sve prisutne vjernike, a zatim svećenike: mons. Stankovića te dugo-godišnjeg voditelja tada filialne misije vč. Josipa Ivankovića, sada u misiji Göttingen, referenta za strance vč. Hollemana ispred biskupije Hildesheim, dekana Trojoka i ostale prisutne. Na poseban način biva pozdravljen ugledni gost, praktični i aktivni vjernik gradonačelnik (Oberbürgermeister) grada Braunschweiga gosp. Scupin te ostali prisutni ugledni gosti i njemački vjernici.

Svečanost u Braunschweigu počela je pjevanjem zbara djevojaka iz Hannovera

Riječ preuzima mons. Stanković te na poseban način pozdravlja gradonačelnika gosp. Scupina s napomenom da su „ovi radnici došli za vrijeme njihove uprave te i danas trebaju zastupati prava i interes stranih radnika“.

Osjetilo se duhovno veselje i raspoređenje svih prisutnih vjernika, nas oko 250, ne samo iz Braunschweiga nego i iz okolnih mesta - Gifhorn, Salzgitter, Peine, Wolfenbüttel, Wolfsburg i dr. U ovako lijepom i svečanom euharistijskom slavlju, smijem reći, nitko nije ni pomiclja da ćemo imati priliku čuti indirektnu poruku našeg novog i voljenog kardinala dr. Franje Kuharića. Te riječi povratile su nas u našu lijepu Domovi-

nu, potakle na vjernost i predanje Kristu, Crkvi i našim svećenicima.

Iza kako smo se duhovno okrijepili, bilo nam je svima ponuđeno ukusno priređeno tjelesno ojačanje i kulturno veselje. Dvadesetak naših lijepih djevojčica iz Hannovera pjevale su iz dubine srca te pjesmom i igrom podsjetile sve prisutne na „Daleko je moje selo malo“. Iako ovdje u tuđemu, dalekom svijetu, „Lijepa naša“ pjesmom i igrom u srcu je bila. S nadom i vjerom u Krista okupljeni zajedno lakše ćemo zaboraviti i nadvladati osjećaj tuđine te ostvariti ono radi čega smo ovdje, pa jednog dana opet svi skupa, obnoviti i zapaliti vatru na ognjištima naših otača.

Zvonimir Belan

NEUSS

Posjet iz Zaira

U nedjelju 20. veljače o. g. našu je zajednicu u Neussu posjetio franjevac-misionar iz Zaira, p. Drago Gverić. Premda je bio samo na propovijedanju, pater Drago je, na molbu župnika p. Tomislava Duke, zajedno s njim i s p. Nediljkom Šabićem slavio euharistiju za naše ljude i propovijedao. Prenoseći poruku prve korizmene nedjelje p. Drago je izrazio radost što osobno može zahvaliti hrvatskim vjernicima u Neussu za dar od dvije tisuće maraka koje su oni skupili za misijske potrebe u Zairu prigodom posjeta misionara p. Čurčije Neussu.

Ima još uvijek onih koji proživljavaju Čistu srijedu i Veliki petak, ne samo je-

danput u godini, nego možda čitavog života. I ovoga puta naša je zajednica misila na takve siromahe. P. Tomislav nas je podsjetio na Kristove riječi: „Što god ste učini jednome od ovih najmanjih, meni ste učinili“. I skupili smo 800 maraka. P. Duka je toj sveti velikodušno, kao i uvijek, dodao još svojih 300.- DM.

Poslije Mise smo pošli u naše male misijske prostorije kako bismo zajednički potražili rješenje poteškoćama kojima je naša misija pogođena. Uza sve to što smo prostorno jako skučeni - misija nam je smještena u običnom četverosobnom stanu, razvili smo nekoliko aktivnosti. Ali stanari zgrade nisu mogli podnosi dinamiku i buku naših aktivnosti, nisu htjeli biti smetani u svom dubokom miru, pa nam je vlasnik kuće

zabranio bilo kakve aktivnosti u sadašnjim prostorijama naše misije.

Sada tragamo i moljukamo velikane da nam pomognu. No, još se nitko nije našao da nas čuje i shvati naše goruće probleme.

Ipak, ovi su nas dana ugodno iznenadile njemačke sestre u čijoj crkvi već godinama slavimo nedjeljnu Misu. Veličodno su nam stavile na raspolaženje svoje crkvu u korizmene petke da bismo se mogli bolje suoživiti s Kristovom mukom i pripremiti za proslavu uskrsnuća.

Ove smo se nedjelje razišli sa svješću da smo svi odgovorni za život i rad zajednice i u nadi da ćemo uskoro dobiti prostorije u kojima ćemo moći razviti sve svoje aktivnosti.

L. Zovko

STUTTGART

Odlazak s. Serafine

Tri godine mogu biti i kratko i dugo vrijeme, i plodno i besplodno vrijeme, ovisno o tome kako ga netko svojim životom i radom ispuni. Tri godine života i rada s. Serafine u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu bile su doista plodne i ostat će, vjerujem, kod mnogih u dugom i ugodnom sjećanju.

Vijest da je s. Serafina izabrana za časnici Majku pobudila je kod mnogih dvostruku reakciju.

S jedne strane teško smo se mirili s činjenicom da s. Serafina odlazi iz Stuttgart-a. Tiha i nemametljiva, uredna i čista, spretna i radišna, vesela i raspoložena, a u svemu savjesna i načelna, s. Serafina s takvim odlikama bila je od svih cijenjena i poštivana. Uz ovakvu domaćicu mi smo se ostali mogli bez brige posvetiti raznovrsnom pastoralnom radu u našoj velikoj misiji. Na poseban način treba istaknuti činjenicu da

S. Danijela
Šimić

je s. Serafina, uz druge mnogobrojne poslove u misiji, naša vremena često u kasnim večernjim satima, za krojenje i šivanje preko trideset narodnih nošnja, kao i drugih stvari koje su bile potrebne za razne prigodne programe.

S druge smo strane ponosni i počašćeni da je za vrlo odgovornu dužnost časne Majke izabrana upravo s. Serafina iz naše misije.

Našoj s. Serafini, sadašnjoj časnoj Majci, u ime cijele naše misije toplo i srdač-

no zahvaljujem za toliko dobro što je učinila u našoj misiji i želim joj krepko zdravlje i mnogo Božje milosti i prosvetiteljstva kako bi mogla uspješno voditi zajednicu kojoj se sada nalazi na čelu.

Na mjesto s. Serafine Vlašić kao domaćica u Hrvatskoj kat. misiji u Stuttgartu imenovana je s. Tihomira Maras iz Posušja, Hercegovina.

S. Tihomira
Maras

Biskupija Rottenburg-Stuttgart imenovala je za misiju Stuttgart još jednu župsku suradnicu, s. Danijelu Šimić iz Sovića, Hercegovina. *fra Pavao Žmire*

NEUSS

Sve više dokazujemo da znamo osmisliti vedre dane

Crkva je oduvijek preporučivala da se u korizmi zaboravi ples i zabava. Da na Čistu srijedu možemo započeti postom i molitvom, treba se zato veseliti i plesati koliko srce želi, ali dan ranije, na poklade. Ove godine bilo je to 15. 2. Za tu prigodu kao i dosadašnjih godina, upriličili smo karnevalsko veselje. Uz naš domaći program pridružili su nam se mladi iz Aachena. Oni su vrlo uspješno izveli dva skeča: "Ispraćaj Šime" i "Pacijenti kod doktora".

Da bi vedro raspoloženje što duže trajalo, doprinijeli su i naši mladi te izveli veseli igrokaz „Kum Mate kod fotografa“. Djeca naše misije, odgovarajući ugođaju slavlja, izveli su kaubojski ples.

Nije tome dugo da je u našoj misiji nikla jedna grupa mandolina i gitara. Da i u kratkom vremenu mogu nešto lijepoga uvježbati, pokazali su na ovom skupu. Zajedno s pjevačkim zborom izveli su nekoliko pjesama vedrog sadržaja. Uz karnevalsko raspoloženje prepune dvorane, jer na našim slavljima masost uzima sve veći mah, uz nagrade najboljim maskama, ne smijemo zaboraviti ispisati nešto velikim slovima: naša zajednica u Neussu postaje sve

SVJESNIJA i ODGOVORNIJA. Premda je tih dana župnik p. Tomislav Duka bio bolestan, naši angažirani vjernici preuzeli su dobar dio brige oko priređivanja ovog slavlja. Mnogi su sami uvidjeli gdje i kako mogu pomoći. Osobito naša grupa mladih! Vrijedne ženske ruke ispekle su kod kuće raznovrsne kolače i na taj način obogatile naše stolove.

Po izvedbi programa pokušali smo sreću u kupovanju srećki. Tombola je bila bogato pripremljena a najveći zgoditak - šivaći stroj.

Za ples i zabavu brinuo se uvijek uslužni VIS „Zagreb“ iz Düsseldorfa. Veselilo se do u sitne sate poslije ponoći. *L. Zovko*

Pjesma iz Freisinga

Ne ubij!

Da li znadeš, kršćanine,
za zapovijed petu?
Ona glasi: ne ubij
nikoga na svjetu!

Tuđi život ne diraj,
ne igraj se njime.
Stvorio ga dragi Bog,
On se za njeg brine.

Kako možeš okrutna
tako, majko, biti,

pa djetešce nerođeno
na smrt osudit?

Zar je srce majčino
tvrđe od kamena,
pa za djete vlastito
da milosti nema?

Zašto, oče kršćanski,
ženu siliš na to?

Svako živo dijete je
vrednije neg' zlato.

Ne smiješ ubit fazana
dok sjedi na grani.

I zecu se dopušta
da se bijegom brani.

Ne smiješ ubit' medvjeda
koji štetu stvara,
ugrožava ljetinu,
čini mnogo kvara.

A tko jadnu dječicu
u zaštitu prima,

kada sami roditelji
dušmani su njima?

Tko može dopustiti
da se dijete siječe
te mjesto u koljevku
da ide u smeće?...

Previše je tog zločina
najvećeg na svijetu.

Ne ubijaj već se raduj
svakom svom djetetu!

B. K., „Križ na baušteli“

REUTLINGEN**Obnovljeni u vjeri**

U korizmno vrijeme kršćani su intezivnije pozvani na molitvu, post i na djela ljubavi. Vrijeme je to obnove za pojedinca, obitelj i cijelu zajednicu vjernika. Da se obnove u vjeri, vjernici Hrvatske katoličke misije Reutlingen imali su jedinstvenu priliku čuti predavanje koje je na osobit način pozivalo na potrebu molitve, na post i na djela ljubavi koja su kao imperativ krštanstva.

Riječ je o predavanju „Viđenja i proroštva u službi Objave“ sa osvrtom na Međugorje. Za predavanje je bio pozvan naš poznati bibličar dr. Ljudevit Rupčić, franjevac Hercegovačke provincije, profesor Biblije na katoličkoj teologiji u Sarajevu. On je i autor knjige

„Gospina ukazanja u Međugorju“ koja je nedavno objavljena u Domovini.

U subotu 5. ožujka u koncertnoj dvorani Matthäus-Alber-Haus oko 500 Hrvata katolika s cijelog područja misije Reutlingen, uz svog župnika Ladislava Luburića, srdačno je pozdravilo već nاجavljenog predavača. Nakon kratkog, ali sažetog pozdravnog govora voditelja misije, prisutni vjernici pozdravili su burnim pljeskom o. Ljudevitu koji se nalazi u našoj sredini.

Na licima vjernika zapazio se veliko zanimanje da čuju predavača o Međugorju i događanjima oko njega. Predavač je više od jedan sat propovijedničkim stilom, proživljenom vjerom i dubokim osvijedočenjem iznosio stvarne i nepo-bitne znakove Marijinih ukazanja, kao i o čudesima što ih Marija čini na ljudima duboke vjere. Činjenica jest, da više od godinu i pol dana Međugorje zao-

kuplja ljudi, bilo da tamo doživljavaju očite znakove Božje, ili da to sa sumnjom ne prihvate. U dvorani su vjernici pozorno pratili riječ predavača koji je sve prisutne poticao na čvršću vjeru, na bolji obiteljski život, na molitvu, na post, na mir koji je toliko ugrožen nago-milavanjem smrtonosnog oružja. Svi ti njegovi poticaji, poticaji su koji Gospa u Međugorju priopćuje djeci vidiocima i preko njih izraćuje ostalima.

Nakon predavanja uslijedila je diskusija. Vjernici su imali mogućnost stati pred mikrofon i postavljati pitanja. Na postavljena pitanja predavač je odgovarao mirno, po koji put i opširno, samo da bi što razumljivijim odgovorom poukušao dotičnog zadovoljiti.

I na kraju diskusije župnik je u ime svih zahvalio dr. Ljudevitu za spremnost što se odazvao i što nam je održao upravo takvo predavanje.

M. Štriga

SPAICHINGEN Repriza Tabora

Veliki i teški problemi Golgotе koje je Krist najavio, a koji su za njegove učenike bili neshvatljivi i još više nepodnošljivi, ponukali su Isusa da svojim Preobraženjem na brdu Tabor učvrsti svoje sljedbenike. Učenici su bili zadivljeni ljepotom neba, htjeli su ostati na Taboru i napraviti tri sjenice.

Nešto slično učinio je i rottenburško-stuttgartski biskup dr. Georg Moser. Povod: teško stanje modernog svijeta na svim područjima. Biskup je pozvao nekoliko dekanata ovoga kraja na za-

jedničku molitvu na brdu Presvetog Trojstva iznad Spaichingena. Ovom molitvenom susretu pridružila se i grupa članova ovdašnje misije sa svojim misionarom vlč. Borićem. Bilo je to 27. 2. ove godine.

Biskup je upozorio da se jedino molitvom i međusobnim razumijevanjem može prebroditi današnja kriza svijeta. Tabor se ponovio! Okrijepljeni euharistijskom osjetili smo ljepotu neba. Razgovor s biskupom bio je vrlo ugoden i plodan. Odsele će svi naši problemi, teškoće i nejasnoće biti obasjani Taborškim svjetлом - Kristom Isusom.

M. Selak

Biskup Moser s našim vjernicima na brdu Presvetog Trojstva iznad Spaichingena

Tuga

*Zašto mora da me grie
Ovo sunce tuđeg neba?
Što govorim uvijek isto
I zašto mi sve to treba?*

*Da li znate kako plače
U tuđini nama duša?
Kad znademo da smo tuđi
A sudbina da nas kuša?*

*Kada leti u sjećanje
Uspomene tako drage,
A više nas ne gledaju
Oči ljudi mile, drage.*

*Ali zato ti ne plači,
Jedina i mila mati.
Mi još znamo otkuda smo
Nas će ljubav da povrati.*

*Al što s našom djecom dragom,
Tko će njih u gnijezdo sviti?
Svakog od nas sumnja muči
Tko li će ih prigrlići.*

*Bojimo se odnijet će ih
Brze rijeke, tuđa mora.
A mi ćemo vratiti se
Starog lica, puni bora.*

*Pitat će se tada mnogi
I ponavljat uvijek isto.
Al tada će kasno biti –
Bože dragi, jadni ti smo!*

Anka Peran, Korb

NEUSS/ESSEN

Nezaboravan susret s kardinalom Kuharićem u essenskoj katedrali

Dok je naš kardinal Franjo Kuharić boravio u Vierzehnheiligenu na pastoralnom sastanku svećenika i pastoralnih suradnika za inozemnu pastvu, saznali smo da će u nedjelju 6. ožujka posjetiti zajednicu naših vjernika u Essenu.

I mi smo iz Neussa željeli biti dionici tog radosnog trenutka i susresti se s kardinalom. Nije bilo vremena na nedjeljoj Misi obavijestiti vjernike o ovoj prigodi, nego smo telefonski prenosili vest i dogovor.

Naši folkloraši, kako veliki tako i mali, otklonivši komotnost i bojazan hladnoće, obukli su se u narodne nošnje i dali

tom radosnom trenutku još svečanije raspoloženje. Oko 130 vjernika naše misije, vođeni papinskom i domovinskom zastavom, pošlo je u susret našem kardinalu. U 16 sati, uz pratnju folklorih grupa i mnogobrojnih svećenika, kardinal Franjo Kuharić svećano je ušao u essensku katedralu.

Nakon pozdravnih čestitki domaćina, župnika Stjepana Pešića, mlađih, msgr. Vladimira Stankovića, kardinala je pozdravio essenski biskup Franz Hengsbach. Čitava katedrala je odjeknula dugim aplauzom, kada smo čuli da biskup Franz Hengsbach svoj pozdrav izgovara na hrvatskom jeziku. Koliko poštovanje prema našem kardinalu i hrvatskim vjernicima! Sam biskup je primijetio da essenska katedrala još nikada nije bila tako puna. Odazvati se u tolikom broju na euharistijsko slavlje,

oko novoimenovanog kardinala Franje Kuharića, znaju samo katolici Hrvati.

Kardinal je u svojoj propovijedi, između ostalog, rekao da i on ima svojih želja koje bi nam htio prenijeti. On želi i moli da ostanemo vjerni vjeri naših pradjedova. Ne smijemo pogaziti zavjet kojeg smo u Solinu dali: da hrvatska obitelj dnevno moli i nedjeljom polazi na Misu. U svečanom prinošenju prikaznih darova, u ime Hrv. Katoličke misije u Neussu, Anica Jagodić, najaktivniji član našeg zbora i folklorne grupe, predala je kardinalu kristalnu vazu, simbol njegovog hrabrog naviještanja kristalne evanđeoske poruke.

Iako naporno za najmlađe, svi su hrvati izdržali. Radostan je to trenutak i nećemo ga sigurno zaboraviti: u tudini smo mogli pozdraviti prvoga čovjeka Crkve u Hrvata, zagrebačkog nadbiskupa kardinala Franju Kuharića. L. Zovko

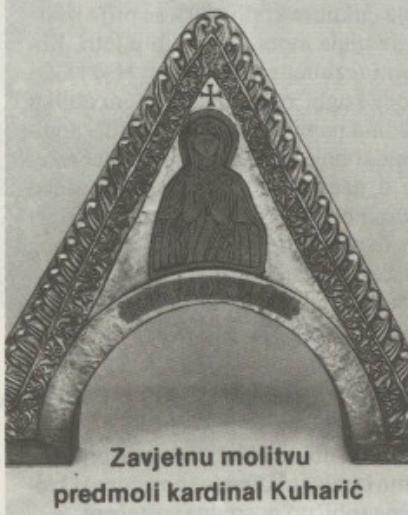
Kazeta „Gospe hodočasnice”

Naš je list u više navrata izvješćivao o odljevu pralika Gospe Velikog Zavjeta i križa s Višeslavove krstionice i o njihovu hodočasničkom pohodu u naše misijske centre diljem zapadne Evrope. Odljeve je, kao što je poznato, otkupio hrvatski misionar u Aalenu p. Kruno Vukušić. Od prvog dolaska „Gospe hodočasnice” u Aalen, p. Kruno se neuromno trudi oko njezine slave. Tako je nedavno izdao, u vlastitoj nakladi, **kazetu posvećenu „Gospi Velikog Zavjeta”**. Na njoj je snimljena himna Gospe velikog zavjeta, Molitva koju je 12. rujna izrekao na glavnoj proslavi Jelenine godine u Solinu nadbiskup F. Kuharić, Papin govor Hrvatima na proslavi Branimirove godine 1979. u Rimu i Lijepa naša. Vlč. Živko Kustić govor o značenju Pralika i himne a pjesme pjevaju pjevaci međimurskih župa Preloga, Sv. Jurja u Trnju, Čakovca i Macinca. Uvodnu riječ ima p. Kruno Vukušić. Kazeta se može nabaviti kod Hrvatske kat. misije u Aalenu, Leibnizstr. 24. Cijena: 8.- DM.

Na istoj se adresi mogu nabaviti razglednice Gospina pralika (cijena 0,30 DM), sličice Višeslavova križa s Ispovijesu Hrvata katolika (cijena 0,15 DM), sličice Pralika (cijena 0,15 DM), sličice Višeslavova križa i Pralika s Ispovješću Hrvata katolika na hrvatskom i njemačkom (cijena 0,20 DM). Sličice i

razglednice izrađeno su četverobojno. Osim toga p. Kruno je izdao i zidni kalendar za 1983. godinu sa slikama Višeslavova križa i Gospina pralika. I kalendar je četverobojan. Cijena: 0,80 DM.

Jedna je vjernica, iza kako je nabavila nekoliko spomenutih razglednica, napisala: „Dopisnicā čovjek uvijek treba. Imjesto da ih kupuje po dućanima, bolje je nabaviti ove koje imaju kulturno, narodno i vjersko značenje.”

GOSPI VELIKOG ZAVJETA**Vrijedna knjiga
Glagoljaševa poezija**

Da je život pjesma, pjesnici bi bili suvišni. Ali pošto je na svijetu zbroj suza golem, pjesnici su uvijek dobrodošli kao „melem na rani i duga u oblaku“ (Nazor). Takav je i zadarski trećoredac-glagoljaš Serafin Mičić sa svojom rukovetom „Zvjezdane vigilije“ u izdanju Provincijalata franjevaca trećoredaca, u Zagrebu 1982. g. Rođen 1913., ovaj pjesnik nastavlja tradiciju hrvatskog međuratnog pjesništva kada se prvi put javio. Strogo se pridržava pravilnog pjesničkog oblika i sroka pa se njegove pjesme mogu lako recitirati u bilo kojoj prigodi:

*Bog zna kako dugo nije nikog bilo
da u njoj posti o vodi i kruhu,
da joj okiti bor, zapali kandilo
te pozlati slamu i zvijezde na ruhu.*

*Pod bićem oluja, bez svoga zvonara,
ona se već grbi vrh kamenih stuba
i da nema cvijeca što joj strane šara
ostala bi sama s križem iznad ruba.*

Kapela Kristova rođenja

Mičić cijelu prirodu vidi kao mjesto pretvorbe i otajstvenog obreda u kojem kruh, vino i ulje spajaju nebo i zemlju, u raskošnu sredozemnog ozračja.

Knjiga je opremljena nizom fotografija Zlate Vučelić, velike umjetničke vrijednosti, koje ništa ne zaostaju za Mičićevim pjesničkim doživljajima.

Socijalni savjetnik...

Uspješno liječenje naših alkoholičara

(Klinika u Furthu nastavlja liječenje naših ljudi)

Teškoće s kojima se suočava naš čovjek na radu u inozemstvu su velike i brojne. Nepoznavanje jezika, drugi, tuđi mentalitet, odvojenost od obitelji, teški poslovi i sl. nerijetko natjeraju naše ljude u alkoholizam koji uništava zdravlje, razbija obiteljsko zajedništvo i čini da se gube radna mjesta. A rimski je pjesnik davno napisao:

„Koliko puta htjedoh
da tugu i čemer taj No, svaka mu kap
utopim u vinu. suzom se stvori
i zasine ponovno
u oku mom.“

Dio naših ljudi u inozemstvu, kao i u domovini, puno piye, previše piye i opija se. Koliko li je obitelji zbog toga u „crno zavito“? To je veliki problem za društvo i za Crkvu, posebno za njezinu socijalno-karatitativnu službu. A probleme treba rješavati.

Na svom jesenskom sastanku 1981. godine u Freiburgu odlučili su karitasovi socijalni radnici za naše ljudе poduzeti konkretnе mјere u pomaganju ovisnimа o alkoholu. Pripremili su 11 alkoholičara, uglavnom iz stuttgartskog područja, i poslali ih 4. 2. 82. u specijaliziranu kliniku koju vodi dr. Bernard Zamlić na liječenje. Klinika se nalazi u Furthu i. Wald. Uspjeh nije izostao, svi

su izlječeni. Tome je nemalo pomogla i činjenica da se u klinici sve liječničke upute daju na hrvatskom jeziku.

Petog travnja 1983. godine počinje u istoj klinici liječenje druge skupine alkoholičara među građanima iz Jugoslavije na radu u Njemačkoj.

Umoljavamo sve naše socijalne radnike da upozore naše alkoholičare na mogućnost liječenja u ovoj klinici. A i sami alkoholičari mogu direktno stupiti u vezu s dr. Zamlićem.

Za sve informacije treba se obratiti na:

Dr. Bernard Zamlić
Fachklinik Furth im Wald
Eichertweg 37
8492 Furth i. Wald
Telefon: 099 73 / 20 21

Resorpcija alkohola i njegovo uklanjanje iz tijela

Vladimir Hudolin

Alkohol iz popitog alkoholnog pića ulazi u krv najvećim dijelom kroz sluznicu želuca i crijeva. Prijelaz alkohola iz probavnog sustava u krv naziva se resorpcija alkohola. Resorpcija alkohola u krv iz crijevnog i želučanog sadržaja veoma je brza jer se alkohol lako mijesha s vodom. Za prijelaz u krv alkohol ne mora biti razgrađen. Po tome se alkohol razlikuje od nekih drugih supstancija koje za prelazak u krv moraju biti bar djelomično prerađene.

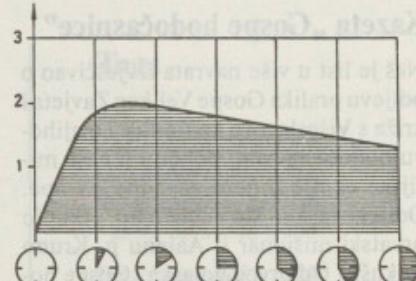
Određene manje količine alkohola prelaze u krv resorpcijom i kroz sluznicu usne šupljine ili preko plućne sluznice ako se udišu alkoholne pare. Alkohol u iznimnim prilikama može prijeći u relativno velikoj količini u krv i preko otvorenih rana ako dođu u dodir s alkoholom. Od svih ulaza u tijelo sa praktičnog stajališta najvažnija je resorpcija alkohola iz želuca i crijeva jer kad govorimo o djelovanju alkohola i oštećenjima koja izaziva, mislimo na alkohol koji je unesen u tijelo pijenjem. Katkada se doduše događa da se vozač uhvaćen da vozi u pripitom stanju brani kako mu se u automobilu razlila boca rakije ili kako mu se izlio sadržaj iz aparata za gašenje požara pa da se od toga udišući ispareni alkohol opio. No to nije moguće jer su

količine alkohola koje tako mogu doći u krv relativno male i ne mogu izazvati pijano stanje.

Po ulasku u krv alkohol se krvotokom širi po cijelom tijelu a istovremeno počinje i razgradnja alkohola u tijelu i njegovo izlučivanje. Jedan dio (10% popitog alkohola) napušta tijelo u nepromijenjenom obliku preko pluća u izdahnutom zraku i preko bubrega u mokraći!

Razgradnja alkohola vrši se u jetri koja je neka vrst centralne kemijske tvornice u tijelu. Od ukupne količine alkohola koja cirkulira krvlju, 90% se prije izlaska iz tijela mora razgraditi u jetri. Konačni rezultat razgradnje je H_2O i CO_2 (voda i ugljični dioksid) i u tom obliku alkohol napušta tijelo. Samo 10% popitog alkohola izluči se kao što je već rečeno u nepromijenjenom obliku preko pluća i bubrega. Količina koja se izluči preko pluća i bubrega nema praktičnog značenja za otrežnjavanje, jer je to mala količina koja se ne može nikakvim postupkom povećati. Dapače izlučivanje preko pluća i bubrega još se i smanjuje u jačem pijanom stanju i u slučaju da pijana osoba zaspava.

Sa krvlju dolazi alkohol do svih organa i tamo izaziva akutna (neposredna) i kronična (obično posredna) oštećenja.

Izluciwanje alkohola iz tijela prikazano nakon što je koncentracija u krvljinosti 2%. Vidi se da nakon 6 sati koncentracija još uvijek iznosi oko 1,5%.

Jetra koja je odgovorna za uklanjanje 90% alkohola iz tijela vrši njegovu razgradnju relativno polako što ovisi o količini enzima u jetri koji uparavljaju razgradnjom alkohola. Enzimi su kemijski spojevi koji su u tijelu prisutni u vrlo malim količinama, koji se u tijelu stvaraju i bez kojih ne bi bio moguć niz funkcija. Danas se proučavanju enzima i bolestima koje nastaju uslijed njihovih poremećaja posvećuju sve veća pažnja.

Kako jetra nema spremišta u kome bi se alkohol nalazio do razgradnje, a takvog spremišta nema ni nigdje drugdje u tijelu, cijelokupna količina alkohola koja će razgradnju nalazi se u stalnom otpotku sa krvlju. Uslijed toga se svi tjelesni organi kupaju u krvi koja sadrži određenu količinu alkohola.

U prosjeku jetra u jednom satu razgradi količinu alkohola koja odgovara 0,1 promila njegove volumne koncentraci-

je u krvi. Volumna koncentracija od 0,1 promil je takovo stanje kad na 10000 kapi krvi cirkulira 1 kap alkohola. Da bi se opita osoba potpuno otrijeznila potrebno je dugo vrijeme zbog toga što se alkohol vrlo polagano razgrađuje u jetri i uklanja iz tijela.

Visina koncentracije alkohola u krvi (naziva se i alkoholemija) ovisi prije svega o količini popitog alkoholnog pića. Do izvjesne mјere visina koncentracije alkohola ovisi i o nekim drugim činiteljima kao što su npr.: tjelesna težina osobe koja pije, koncentracija alkohola u piću koje se pije (jačina pića), brzina pijenja, da li se pije natašte ili poslije jela itd. Vjerojatno do izvjesne mјere na koncentraciju alkohola u krvi djeli i tolerancija (podnosivost) alkohola u određene osobe. Djelovanje iste količine alkohola bit će jače u nježne osobe nego u atletski građenog muškarca. Količine alkoholnog pića koje u odrasloga ne izazivaju težeg pijanstva u djeteta mogu izazvati i smrt.

Nije svejedno da li se ista količina alkohola popije u obliku lakšeg alkoholnog

pića ili u obliku žestokog pića. Nakon iste količine popitog alkohola u obliku žestokog alkoholnog pića doći će do više koncentracije alkohola u krvi, nego ako se ista količina popije u obliku blagi alkoholnih pića.

Isto tako nije svejedno da li se ista količina alkohola popije natašte ili iza jela. Nakon iste količine alkohola natašte doći će do više koncentracije alkohola u krvi nego kad se popije iza obilnoga obroka.

Viša koncentracija alkohola u krvi nastupit će ako se određena količina alkoholnog pića popije naglo nego ako se ista količina pije polagano.

Zbog toga i savjet: ako netko već pije, onda neka to čini iza jela, u obliku blzag alkoholnog pića i to polagano.

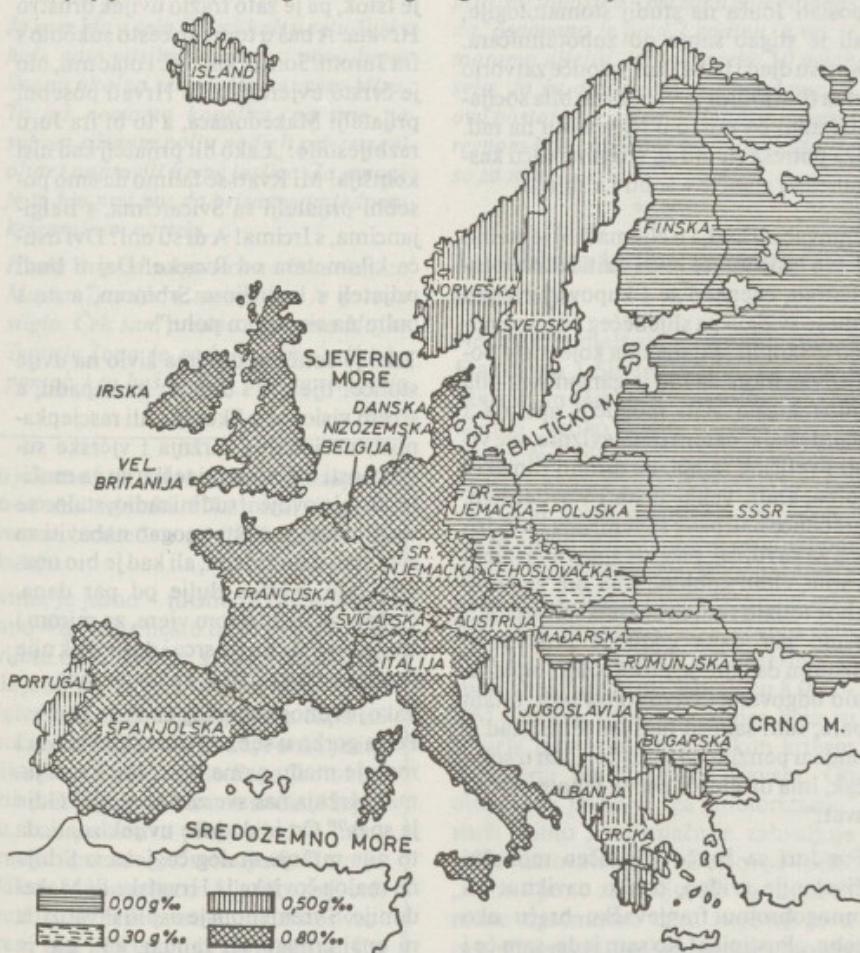
Sve je to neobično važno i sa praktičnog stajališta a osobito u prometu. U prometu je od velike praktične vrijednosti poznavanje i resorpциje alkohola i njegova izlučivanja.

Izlučivanje alkohola iz tijela ide polaganom, pa osoba i nakon srednjeg pjanstva ostaje dugo vremena nesposobna za aktivno upravljanje motornim vozilom a i inače za ozbiljan i sređeni rad. Koncentracija alkohola u krvi koja se još dozvoljava u prometu razlikuje se od zemlje do zemlje, kao što je to prikazano na priloženoj karti Evrope.

U Jugoslaviji se dopušta za vozače amateure koncentracija alkohola u krvi do 0,5%, a profesionalni vozači ne smiju uopće imati alkohola u krvi.

Nema sredstva kojim bi se mogla ubrzati razgradnja alkohola i njegovo izlučivanje iz krvi. Mnogi krivo vjeruju kako je dovoljno prespavati kratko vrijeme iza pijenja pa kako je opet sve u redu. To je, međutim, krivo jer se u snu ne ubrzava razgradnja i izlučivanje alkohola već upravo obratno usporava a u svakom slučaju par sati spavanja ne uklanja alkohol iz krvi nakon iole težeg pjanstva. Nakon osrednjeg pjanstva, koncentracija alkohola u krvi je i nakon 8 sati spavanja još uvek viša nego što je to dozvoljeno prometnim propisima većine zemalja. Niti uobičajeno pijenje jake crne kave ne ubrzava trežnjenje. Pod utjecajem kave pripita osoba se duđe budi, ali koncentracija alkohola ostaje nepromijenjena, pa prema tome i opasnost što je osoba pod utjecajem alkohola predstavlja za promet, ako u njemu aktivno sudjeluje.

(Kraj)

Karta Evrope s dopuštenim količinama alkohola u krvi u prometu u raznim zemljama

Važno upozorenje koje vrijedi i kao poziv

Uskoro klubovi za liječenje alkoholičara u našim misijama

Naddušobižnički ured u Frankfurtu / M. i Referat za naše radnike pri Karitasu u Freiburgu organiziraju za misionare, socijalne radnike i pastoralne suradnike od 11. do 15. travnja 1983. godine Seminar o alkoholizmu koji će se održati u 6238 Hoffheimu (Taunus), Exerzitienhaus, tel. 0 6192-70 50. Voditelj seminara je prof. dr. Vladimir Hudolin iz Zagreba. Ovaj seminar ima za cilj da stručno i zakonski osposobi buduće voditelje Kluba-va liječenih alkoholičara koji će se u dogledno vrijeme osnivati u našim misijama.

Prijave i informacije: Naddušobižnički ured, Schreyerstr. 1, 6000 Frankfurt / M., tel. 06 11-63 82 13

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Zvali su ga „kačkavalj-Jonče”

Uskrs na Trgu sv. Petra u Rimu. Svečana Misaje svršila, duboki zvuk zvona bruji iznad glava vjernika, koji izlaze iz papinske bazilike ili hrle sa svih strana Vjećnog grada na prostrani trg. Vedro vrijeme proljetnog preporoda u prirodi, a u duši čežnja za uskrsnućem iz zla i grijeha. Narod gleda pun nade prema visokom balkonu iznad glavnog ulaza, gdje već na vjetru lepša crveni goblen s grbom Ivana Pavla II koji će podijeliti uskrsni blagoslov ‘urbi et orbi’, gradu i svijetu.

Uz desnu fontanu, čija razigrana voda skakuće u živahnim mlazovima prema nebu, stoji usred šarenog mnoštva Jonče iz Skoplja, putna mu taška preko rama, dalekozor u ruci. Fra Jure ga zoveiza one komične zmode s makedonskim sirom, Kačkavalj-Jonče.

Između travertinskih stupova velebnog trga odjekne najednom pljesak i urnebes pa se širi sve dolje do Anđeoske tvrđave na Tibru. Jonče upre dalekozor prema balkonu, pa kad ugleda bijelu pojavu Pape, više ništa oko sebe ne čuje, samo mu suze rone niz obuze. Nakon blagoslova Papa je pozdravio prisutne i otsutne u barem trideset jezika, pa kad je poviknuo i ruski „Hristos voskrese!”, Jonče usklikne sav u suzama: „Deka, Hristos voskrese! Vladika od celi svet! Tatko svih hristijani, da pomognuš naš narod i celi svet! Deka ujedinjujuš sve patrijaršije na istok i zapad! Deka nas Bog osloboди od greha i opršta nam kako i mi drugima oprostimo!” U galeriji čuđaka, među dvije ili tri tisuće mjesecnih posjetilaca našeg Centra, Jonče je jedan od onih tragikomičnih mušterija koje čovjek lako ne zaboravi. Sjećam se kako je prvi put došao zbog izgubljenog kačkavalja na kolodvoru. Na povratku iz Jugoslavije nestao mu na stanici jedan od kovčega, pa mu je direkcija dala mogućnost odštete. Kod ispunjavanja komplikiranog formulara sve je išlo dobro dok nismo stigli do vrijednosti sira. „Ma kako”, pitam ga, „zar nema sira u Njemačkoj kad si ponio iz Skoplja deset kila?” „Jeste, bilo deset kilo, al nema taki sir u Nemačku! Najbolji sir na celi svet! Al go ne dajem jeftino! Železnica deka mi plati trideset marki po kilo!” Kad sam spomenuo, da se u gradu prodaje turski ovčji sir po

osam maraka, on se samo posprdo nasmije: „Brate, to drugo! Ovo pravi kačkavalj iz Makedonija. Nema bolji sir na celi svet. Ajde, dam go za dvadeset!”

Kad je usprkos mojem očekivanju doista dobio 20 maraka po kilogramu, odonda je dobio povjerenje prema Centru pa je počeo dolaziti kad go mu nešto zatrebal. Kako je bio čovjek dobre duše, iza svakog posjeta u domovinu donosio bi fra Juri ikone sv. Klimenta Ohridskog i presvete Bogorodice, a nama drugima mastike, kačkavalja i ‘kaluđerku’, staru prepečenicu od Šljiva.

Ostao još kao dijete bez roditelja, uzeli ga k sebi ‘deda i baba’ pa mu iz milja naličili ime Jonče, koje još danas s pedeset godina nosi. „Još sam momak”, veli on, „nisam oženjen, zašto ne Jonče?” U djedovojo bakalnicu je naučio trgovati i cijenikati se kao pravi orientalac. Stari poslali Jonče na studij stomatologije, ali je stigao samo do Zubotehničara. Kad su djed i baba umrli, Jonče zatvorio stan (bakalnica je već davno bila socijalizirana) pa pošao u Njemačku na rad. Iza potresa su mu za srušenu kuću kasnije dali stančić – sobu i kuhinju.

Trgovac po krvi, i u Njemačkoj je stalno šetao kroz robne kuće, kritički sve promatrao, cijenikao se i kupovao sve što mu se sviđalo pa slijedećeg odmora nosio u Skoplje. Po slikama koje mi je pokazivao mora da mu je garsonijera bila puna krcata svih mogućih aparata i namještaja: barem tri televizora, sve vrsti i veličine radija, bezbrojni filmski i fotoaparati, veliki lusteri i svjetiljke, kredence natrpane suvenirima i servisima za kavu, čaj, pića, na zidovima jeleni i srne, zidni gobleni. Kad bih ga korio zbog tolikih skupih aparata i stvarčica, a samo par dana godišnje proveđe u Skoplju da odnese novi pazar, Jonče samo odgovara: „Neoženjen sam, imam pare, sam samcat na svet. Znaš, kad si onda u penziju pa sediš celi dan u sobičak, ima da gledaš sve te lepote od celi svet!”

Fra Juri se Jončev povučen monaški život nije sviđao, onako naviknut na mnogobrojnu franjevačku braću oko sebe. „Pustinjak! Ko sam jede, sam će i umrit!”

Piše Ivo Hladek

Osim pazarenja, Jonče je imao još jednu strast: planine i putovanja po svijetu. Otac, imućan trgovac, vodio ga je zimi i ljeti na Šarplaninu, putovao je s njim dapače do Zagreba, još prije rata. Nakon što su žandari oca navodno zbog politike ubili, odonda je Jonče išao sam u brda, a i sada je iz Njemačke putovao kroz Alpe i zapadnu Evropu u vijek sam, kao pravi monah – ruksak na leđima, štap u ruci. Od očeve smrti postao je osim toga alergičan na sve što je Istok, pa je zato tražio u vijek društvo Hrvata. A baš u tome se često sukobio s fra Jurom. Jonče, kao već i otac mu, bio je čvrsto uvjeren da su Hrvati posebni prijatelji Makedonaca, a to bi fra Juru razbijesnilo: „Lako bit prijatelj kad nisi komšija! Mi Rvati se falimo da smo posebni prijatelji sa Švicarcima, s Belgijancima, s Ircima! A di su oni? Dvi tisuće kilometara od Rvacke! Daj ti budi prijatelj s komšijom Srbinom, a ne s onim na sivernom polu!”

Tako je Jonče godinama živio na dvije stolice: tijelom i duhom na zapadu, a srcem visio još u Skoplju, ali rascjepkanost, nacionalna mržnja i vjerske suprotnosti u domovini tešku su ga mučile. Dok je ovdje u tužini radio, stalno se veselio kad je nešto mogao nabaviti za svoj stan u domovini, ali kad je bio onamo, nije izdržao dulje od par dana. Čežnja za jedinstvom vjere, za mirom i sloganom grizla mu je srce i dušu, dok nije postao ovakav čuđak kakav je sada.

Tako je i onog uskrsnog dana na Trgu sv. Petra gorko u sebi mislio: „Koliko zla i mržnje među nama braćom i komšijama! Mržnja nas sve zasljepljuje! Gdje je spas?” On je doduše u vijek znao, da to nije mržnja malog čovjeka iz Srbije na malog čovjeka iz Hrvatske ili Makedonije. S vremenom je uspio shvatiti da ni onaj crnogorski žandar, koji mu je ubio oca, nije osobno kriv za zločin, ne-

Solidarnost zajednice

Ja ču dalje, prema džunglama...

„Dođite brzo jer će inače lonac biti prazan... Molite za nas i za naše siromahe. Dnevno ču vas se sjećati u molitvi i žrtvama.“

To nam javlja otac Ante Gabrić u svom pismu iz Indije koje smo primili 22. ožujka, pa nastavlja:

„Pisma iz Bengalije dosta su rijetka. Posla sve više i više: nova se sela javljaju za svetu vjeru, pa je uistinu teško na sve stići.

Božić smo lijepo proveli. Dva smo svećenika tu, a došao nam je i otac provincijal u pomoć, pa smo mogli imati božićnu Misu u 8 sela. Ljudi su bili presretni. Naši mladi i djeca razišli se iza ponoćke po selima, pjevajući od kolibe do kolibe krasne božićne pjesme, uz bubnjeve i cimbale i dakako - uz veselo kolo! Divno ih je čuti u tihoj božićnoj noći. U svakoj su ih kolibi nadarili rižom i slatkišima.

Ja sam bio u selu Piprekhali u selu Tuskali, gdje mislimo osnovati novu župu. Sva su okolna sela došla na svetu Misu. Tu još nemamo kapelice, pa smo na suhom rižnom polju podigli privremeni oltar i napravili lijepe jaslice. Za mnoge je to bio prvi put da prisustvuju jednom kršćanskom obredu...

Hvala vam od svega srca na čekovima za Majku Tereziju i mene. Sve je u redu stiglo. Ček sam predao sestrama Majke Terezije (ona je sada u Africi). Velika pomoć, i to baš kad su prilike vrlo, vrlo

goje tome kriv sistem i onaj stari zapadno-istočni vjerski i kulturni razdor, stvoren i određen od 'onih gore' koji vladaju.

Svima je jasno - mislio je čekajući na Papu - da valja nešto mijenjati u ovom svijetu nasilja, ali se svima i danas čini silajedinim uspješnim sredstvom za to. Ugledavši onda bijelu pojavu Pape na pročelju bazilike sv. Petra, Jonče je istiktivno shvatio, da je Papa jedini od svih današnjih vladara na istoku i zapadu, koji pokušava propovijedati mir i pravdu, pomirenje svih ljudi. Zato je plakao i ponavljaо: „Vladika od celi svet! Tatko svih hristijani! Hristos vskrene i mi s Hristom iz zla i mržnje. Da ujedinuješ sve patrijaršije na celi svet!“

teške. Već 2 godine žetva riže, te naše glavne hrane, podbacila, pa je bijeda uistinu velika. S vašim darom sam mogao kupiti rižu za siroštiju...

U vrećama je odjeća koju su naši ljudi s područja misije Pforzheim sakupili za oca Antu Gabrića

Otvaram novu misijsku postaju, pa sam prilično zaposlen. Ova župa gdje sam sada, osnovana je pred 7 godina, a već je moramo dijeliti, jer ima preko 50 novih sela. Ja ču dalje, prema džunglama, a ovu postaju predajem jednom mlađom i revnom biskupijskom svećeniku. Molite se za nas!"

* * *

Invalidska kolica za brata u nevolji

Nedavno je mala skupina naših ljudi iz Frankfurta i Sindelfingena, na čelu s Marinkom Hrkaćem, samoinicijativno učinila veliko djelo ljubavi prema bližnjemu. Njihov poznanik, trideset-godišnji Vlado Čavar, rodom iz Dobrkovića kraj Širokog Brijega, otac dvoje djece, teško je nastradao u prometnom udesu. Povrijeđena mu je kralješnica, a noge uzete. Bio je osuđen na nepomičnost. Toj njegovoј velikoj nevolji velikodušno su doskočili naši vjernici iz spomenutih mjesta. Sabrali su 8.000.- DM i kupili invalidska kolica koja su unijela puno radosti u teškim križem pogodjenu obitelj Vlade Čavara. On ovih dana javlja da ga „motorizacija“ služi dobro i najsrdačnije zahvaljuje svim darovateljima. Doslovno piše: „Puno i puno zahvaljujem na ovom za mene ogromnom daru koji mi je u ovom momentu velika utjeha“. Ljubav je dosjetljiva i spremna na žrtvu.

Kardinal A. Casaroli zahvaljuje

Upismu koje je 8. ožujka 1983. naddušobrižniku p. Dukiću uputio vatikanski Državni tajnik kardinal Casaroli (Br. 105002/A) doslovce stoji:

„Poštovani gospodine oče!

S svojim cijenjenim pismom od 30. siječnja ove godine vi ste Svetom Ocu predali visoki iznos od 25.155.- DM koji su za poljsku braću i sestre u nevolji darovali hrvatski svećenici i vjernici u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Po nalogu Svetog Oca ja iskreno zahvaljujem vama i svim velikodušnim darovateljima za ovaj vidljivi izraz kršćanske solidarnosti sa subraćom u njegovoj poljskoj domovini koja su izložena kušnjama. Takva konkretna pomoć ne znači za njih samo ublaživanje teških nevolja nego i nutarnje ohrabrenje da nastave svoj put vjernosti visokim idealima pravednosti i slobode, ljudskog dostojanstva i s tim povezanih neutuđivih prava. Neka Gospodin vašu dobrotu i spremnost na pomoć obilato naplati svojom milošću. Za to Njegova svetost udjeljuje svima koji su osobnom žrtvom doprinijeli za ovaj dar od srca svoj apostolski blagoslov.

Povezan u Kristu ostajem vaš vrlo odani

A. kardinal Casaroli, kardinal Državni tajnik."

* * *

U međuvremenu su na naš „Kroatisches Kirchenspendenkonto“ br. 888388, kod Stadtsparkasse Frankfurt am Main (Blz. 500 501 02), stigli slijedeći milodari:

za Karitas, Zagreb: vlč. D. Kavjak, Nürnberg, 1000,-DM; Hrv. kat. misija Dortmund 682,-DM;

za o. Antu Gabrića, Bengal: T. Ivošević, Frankfurt, 30,-DM; I. Bilić, Reutlingen, 100,-DM; anonimni darovatelj iz Bad Homburga, 50,-DM;

za Majku Tereziju, Kalkutta: T. Ivošević, Frankfurt, 30,-DM; anonimni darovatelj iz Bad Homburga 50,-DM;

za župu Otok kraj Vinkovaca: Hrv. kat. misija Dortmund 350,-DM;

za gradnju crkve sv. Petra u Splitu: T. Ivošević, Frankfurt, 30,-DM;

za Poljsku: anonimni darovatelj iz Bad Homburga 100,-DM.

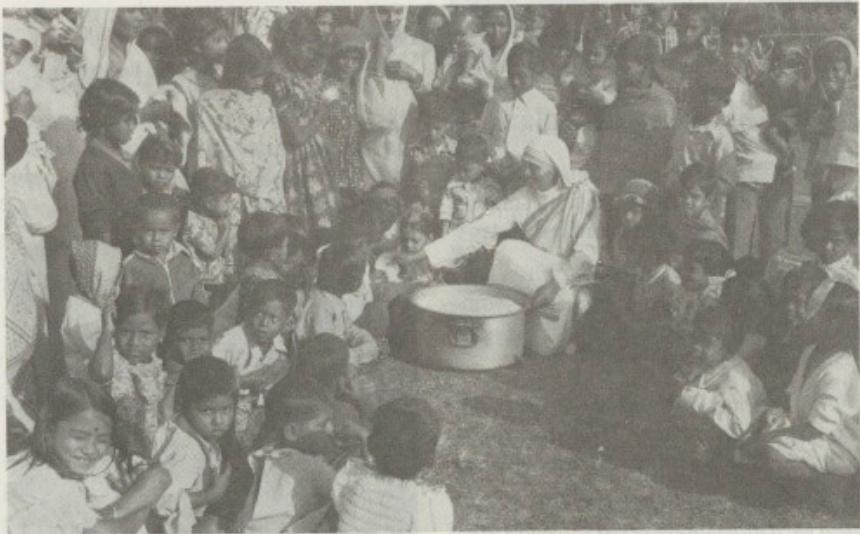
Živi s ljudima kao da Boga vidiš; razgovaraj s Bogom kao da te čuju ljudi. Seneca.

Najbogatiji su oni ljudi koji se mogu najviše odreći. Tagore.

Pobudno pisamce i zahvalnica u isto vrijeme

Jelena Brajša ravnateljica zagrebačkog Karitasa, u dopisu primljenom 16.III.83. piše:

„Često puta čujemo od dobrih ljudi da ćemo u cipelama doći u raj, jer činimo dobra djela. Ali, ne činimo ih mi sami, nego vi i svi oni koji preko nas ili izravno pomažu potrebnu braću. Hvala vam i ovog puta za sve, što na bilo koji način, činite za ljude potrebne pomoći... Sva naša djeca zahvaljuju za svoj život i napredak također vama, dragi dobročinitelji, te vam iskreno čestitaju blagdan Uskrsa!“

Majka Terezija dijeli svojim šticećicima rižu. Is malo se riže može živjeti. A kamo li...?

Kardinalstaatssekretär Casaroli dankt den Kroaten

In seinem Brief vom 8. März 1983 (Nr. 105.002/A) schreibt der vatikanische Staatssekretär Kardinal A. Casaroli an den kroatischen Oberseelsorger P.B. Dukić folgendes:

Mit Ihrem geschätzten Schreiben vom 30. Januar d.J. übermittelten Sie dem Heiligen Vater den hohen Betrag von 25.155,- DM, den kroatische Priester und Gläubige in der Bundesrepublik Deutschland für notleidende Brüder und Schwestern in Polen gespendet haben.

Im Auftrag des Heiligen Vaters darf ich Ihnen und allen hochherzigen Spendern für diesen sichtbaren Ausdruck christlicher Solidarität mit den geprüften Mitleidenschaften in seiner polnischen Heimat aufrichtig danken. Solche konkrete Hilfe bedeutet für jene nicht nur Linderung in äußerer Not, sondern auch innere Ermittigung, ihren Weg in Treue zu den hohen Idealen, wie Gerechtigkeit und Freiheit, Menschenwürde und die damit verbundenen unveräußerlichen Rechte, weiterzugehen. Möge der Herr Ihre Güte und Hilfsbereitschaft mit seiner Gnade reich belohnen. Dafür erteilt Seine Heiligkeit allen, die durch ihr persönliches Opfer zu dieser Spende beigetragen haben, von Herzen den Apostolischen Segen.

**Verbunden im Herrn bin ich
Ihr sehr ergebener**

**A. Kardinal Casaroli,
Kardinalstaatssekretär**

Pabirci

Abortus - 0,90 kg kave!

Tko kaže da ni jedan naš proizvod ili usluga nisu konkurentni na inozemnom tržištu, te da svi naši izvoznici - roba i usluga - gube kad eksportiraju, što nadoknađuju površnjem cijena na domaćem pazaru?

Kaže mi jedan splitski ginekolog: „U bolnici u Splitu *abortus košta i našu i stranu državljanu ciglih 149.000 starih dinara*, a toliko košta 0,90 kg kave kupljene po švercu!“

- A u svijetu? - pitam kurjožasto.
- Bog-te-pitaj-koliko, pogotovo u zemljama gdje je pobačaj zabranjen... Ali znam: mi smo najjeftiniji.

Najjeftiniji stručni i legalni pobačaj u svijetu je - u nas.

- Onda bi to mogla postati naša „svjetska roba“?
- Već je postala, samo mi ne ide u glavu - kaže ginekolog - zašto tu uslugu nudimo strancima toliko jeftino...
- A da li su takve „dampingovane“ cijene i drugim zdravstvenim uslugama?
- Nego kako! U nas možeš staviti čitavu dentjeru koliko košta vađenje dvaju zuba u zapadnoj Evropi!

Ajde neka - rekoh - i mi konkurentnog konja za izvoznu trku imamo!

„Nedjeljna Dalmacija“, Split, 6. 3. 1983.

Odnos sredstava informiranja i Crkve u nas

„Smiješne stvari čovjek može vidjeti u novinama. Kad se skupi trideset ili sto hiljada vjernika na nekoj manifestaciji, to nije vijest za naše novine. Ali, kad tim povodom neki funkcioner priredi prijem za crkvene velikodostojnike koji su prisustvovali i toj manifestaciji - onda je to vijest. Takve stvari mogu imati negativne posljedice kod prosečnog vjernika, jer razvijaju uvjerenje da je nepoželjan u ovom društvu i da je osoba sa nekakvim defektom. Bilo bi normalno da ono što čini sastavni dio života naših građana bude prisutno u medijima, kad se neko hvali ili napada - već kao normalni dio svakodnevnog izvještavanja.“

Dr. Srđan Vrcan, NIN, 30. siječnja 1983.

Propuste koriste stranci

„Nije riječ samo o tome da se u odgoju i obrazovanju naših učenika u svijetu ubacuju strani pedagozi, nego u tom području povećanu brigu iskazuju i crkva i neprijateljska emigracija... Prosvjetna politika crkve i neprijateljske emigracije nameće se vladama i organima zapadnih zemalja mašući barjakom 'nacionalnih interesa', nastupa 'u ime roditelja djece i omladine', natura vlastite nastavne planove i programe koji vrve nacionalističkim, klerikalističkim religioznim i idejno sasvim neprihvatljivim sadržajima, nudi svoje prosvojetare, otvara škole i ustanoće za predškolski odgoj...“

Marijan Vogrinec, Vjesnik od 7. veljače 83.

Knjige knjige knjige...

Vjeronauk u riječi i slici

Josip Baričević i Ana Zelić, uz pomoći niza vrsnih suradnika, napisali su i prošle godine objavili kod Kršćanske Sadašnjosti svoju treću vjeronaučnu knjigu **PĐIMO ZAJEDNO** za učenike petog razreda pučke škole. Treba odmah reći da je ovo knjiga i za odrasle, više ili manje školovane pa i za nepismene, jer je ne samo bogata riječu nego upravo raskošna i u slici i crtežu. Nakon ranijih dviju knjiga **POZVANI NA GOZBU** i **SNAGOM DUHA**, ova treća je potpuno potvrdila nakanu pisaca da na suvremen način prikaže kršćansku vjeru i istine. I ova je knjiga objavljena „kao pokušaj”, što to zacijelo više nije nego pravo majstorsko djelo kojim se može ponositi naša vjerska kultura. Pisci nas pozivaju da **pođemo zajedno** kroz Stari i Novi zavjet, od Božića preko Uskrsa do Duhova i Bogorodice Marije, kojoj je posvećeno zadnje poglavlje, doduše pomalo škrt u odnosu na ostala štiva. Usput budi rečeno, primjeće se u ovoj knjizi kao i u drugima, stanoviti zaborav velikog blagdana Blagovijesti, a to je po starom teološkom shvaćanju ključni trenutak utjelovljenja Krista

kao druge božanske osobe, Sina Božegoga. U knjizi je istina uvršteno evanđelje Navještenja i Marijina „Veliča duša moja Gospodina”, ali nedostaje prikaz povijesti tog blagdana i, naročito, odgovarajući likovni prilozi, koji ne manjkaju ni u hrvatskoj kršćanskoj umjetnosti (na pr. Navještenje Nikole Božidarevića u dubrovačkih dominikanaca). Posebno je uspio prvi, kraći dio knjige, „Otkrivat ćemo i biti zajedno”, u kojem pisci navode pregršt odlomaka, priča i pjesama iz hrvatske književnosti, a također i citate iz svjetske literature pa čak i izbor iz domaće i svjetske glazbe za praćenje vjerskih razmišljanja. Čitatelj je očekivao da će se takve ilustracije

provlačiti i kroz ostala poglavlja, ali je to izostalo. Bez sumnje, to bi bio golem posao ali bi se isplatio, jer bi zorno prikazao duboko nadnaravno jedinstvo vjere i umjetnosti. Čitava knjiga je pisana programirano, to jest svako poglavlje organski izvire iz prethodnoga uz pogovore, razgovore i zadatke za učenike i čitatelje. Kao i u prvim dvjema knjigama, na kraju je uvršten bogat dodatak koji ovog puta obuhvaća upoznavanje nastanka biblije i evanđelja uz već uobičajeni kratki pregled katoličke vjere i leksikon pojmove, ovog puta bez – marksizma, što ne umanjuje veliku vjerničku i kulturnu vrijednost ove jedinstvene knjige. Cijena: 12.- DM. s.z.

Za kulturni, pa i pastoralni rad naših misija od velikog su značenja ukusni oglasi uz crkvena vrata

Dragi čitatelji,

S ovim uskrsnim brojem „Živa zajednica” slavi svoj mali jubilej, izlazi po četverodeseti put. Da bi mogla i morala biti bolja, u to nitko ne sumnja. To može pak biti samo ako je svi čitatelji prihvate kao svoj list i ako svojim dopisima, sugestijama, foto-prilozima pomognu njezinu sadržaju i njezinu izgledu. Poznato je da načovjek ne voli pisati, iako to zna. A jedan čovjek ne može jednostavno fizički prisjeti zabilježiti niti ono najglavnije što se događa po našim misijama. Više su nam puta stigle primjedbe da su vijesti iz misija podosta škrte. Jesu. No zaboravlja se da nam ih rijetko tko šalje. Najčešće dobivamo pjesme, vidi se da je naš narod pjesnički. Te su redovito u desetercu, duge i ima mnogo modernog svijeta koji ih ne čita. Neke otisnemo, ali draže bi nam bilo kad bi se sadržaji pjesama preveli u prozu. To bi bilo zanimljivije i korisnije.

Neke su nam se rubrike ustalile. Čujemo da se rado čitaju „Crtice iz života naših iseljenika” te prilozi iz „Hrvatske kulturne baštine”. To nas iskreno veseli. Nastojimo pratiti život domovinske i opće Crkve. I to ljudi čitaju. Očekujemo već više godina da nam socijalni radnici počnu pisati o svakodnevним problemima, pravima i dužnostima naših ljudi, ali uzalud. U skoro svakom broju donosimo recenzije novih religioznih knjiga sa željom da se naruče, ali ni tu nema veće rezonancije. A trebalo bi čitati, više čitati. Poznata je istina da „zrno znanja probija jače nego zrno čelično”. U našem vremenu pravoga znanja bez čitanja – nema. Poželjno bi bilo da nam se jave naši liječnici, profesori, intelektualci sa svojim prilozima. Ali eto, oni se ne javljaju, osim rijetkih iznimanika.

Cilj je našega lista da bude prava i potpuno kronika života i djelovanja naših

ljudi i naše Crkve u inozemstvu. Pomognite, dragi čitatelji, da „Živa zajednica” to stvarno i bude. I radi povijesti, i radi naraštaja koji dolaze.

S radosnim uskrsnim pozdravima ostajem Vaš urednik.

**ZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a.M. 70
Telefon: (0611) 63 8213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija
Redaktionsrat: Dragan Čuturić, p. Josip
Mrkonjić, p. Stjepan Pavić,
Branko Šimović

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2
Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Poruka kardinala Kuharića hrvatskim katolicima u Njemačkoj

Die Botschaft des Kardinal Kuharic

Uzoriti gospodin kardinal i nadbiskup zagrebački dr. Franjo Kuharić dao je za svog boravka na radnom seminaru hrvatskih katoličkih svećenika i pastoralnih suradnika u Vierzehnheiligenu, nedaleko od Bamberga, ovu poruku namijenjenu hrvatskim katolicima koji žive i rade u Saveznoj Republici. Poruku je emitirao WDR 5. ožujka 1983., a glasi:

„Draga braćo i sestre,

Imam priliku da vam uputim svoj srdačni pozdrav, dok boravim ovdje u Vierzehnheiligenu s hrvatskim misionarima, koji su se sastali na svoj pastoralni susret. Primio sam gotovo iz svih naših hrvatskih misija, od misionara i vjernika, iskrene i tople čestitke povodom moga kardinalskog imenovanja. U tim čestitkama čitao sam vašu radost, čitao sam vašu podršku, ali također čuo sam obećanje vaše molitve, pa vam ja za sve to sada od srca zahvaljujem. Značenje koje vi osjećate povodom moga kardinalskog imenovanja, poznato je sigurno najbolje vama samima. Što želite, čemu se nadate, što očekujete? Ali jedno je sigurno, da je ovim imenovanjem Sveti Otac papa želio izraziti posebno poštovanje i ljubav prema Zagrebačkoj nadbiskupiji, prema Crkvi u Hrvata, prema cijelom hrvatskom narodu i prema mojim predstavniciima, osobito prema blage uspomne kardinalu Alojziju Stepincu i tako blizom suradniku papinom, blagopokojnom kardinalu Šeperu. Sveti Otac je time htio izraziti svoje poštovanje i svoju zahvalnost i svoju ljubav prema svemu onome što su Hrvati katoliči kroz stoljeća očitovali svojim životom i svojim svjedočanstvom, ostajući vjerni u zajedništvu Rimokatoličke Crkve.

Ja se preporučam u vaše molitve. Iako vi meni izražavate dobre želje, i ja vama također želim sve najbolje. Znam da ste u problemima, znam kakve sve tjeskobe pogledaju naše ljudi. Jako se dobro uživljavam u brige očeva i naših majki, a i u brige naših mladih, naše djece koja rastu ovdje. I zato bih htio sa svima vama podjeliti te brige u ljubavi, u poštovanju.

VOLKSBLATT

A – Samstag, 5. März 1983 – 9

Zu einem Gebet in der Stille der Schloßkapelle kniete Kardinal Kuharic (rechts) gemeinsam mit seinen Mitbrüdern nieder.

Kroatischer Kirchenfürst besuchte Aschaffenburg

Kardinal Kuharic folgt einer Einladung von Pfarrer Josef

Einen Besuch stattete der neu ernannte Kardinal der katholischen Kroaten, Dr. Franjo Kuharic, der kroatischen Mission Aschaffenburg ab. Er folgte damit einer Einladung von Pfarrer Josef Dubovecak. Nach einer Tagung in Vierzehnheiligen machte der Kardinal — auf dem Weg nach Essen — eine Pause in Aschaffenburg. P. Josef Dubovecak ließ es sich nicht nehmen, den Gast in der eigenen Küche zu verköstigen. Kardinal Kuharic kennt Peter Josef aus Zagreb und ist auch Ordinarius des Leiters der kroatischen Mission in Aschaffenburg.

Molim vas da sačuvate pozdanje u Božju providnost, molim vas da sačuvate svoju savjest, da svjedočite svoje poštenje, da živite vjeru otaca u ljubavi i miru, da njezugujete obiteljsku vjernost, obiteljski život, obiteljsku molitvu, i da zaista sačuvate vjernost prema svojoj domovini, svome hrvatskom narodu i svojoj Crkvi. I tako ćete kao ljudi-pošteni, čestiti, radini i vjerni – predstavljati svoj narod ovdje među braćom Nijemcima, među kojima sada živate i djelujete.

Budimo zajedno u vjeri, nadi i ljubavi, budimo zajedno u molitvi. I ja sve vas, od najmanjih do najstarijih, svakog pojedinačnog na osobit način, s ljubavlju, pažnjom i poštovanjem povjeravam zaštiti Majke Božje i želim vam svima Božji blagoslov.“

Postvertriebsstück 1F2384 E Gebührt bezahlt: